

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 32 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:
Egy hóra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 400 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

SZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:
Egy hóra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évf. 111. szám

Péntek, 1926. május 21

Brassó megye Magyar Választópolgárai!

Az Országos Magyar Pártnak a
románssággal és szász testvéreinkkel kö-
zös listáján, melynek tele

a hatágr * illag, a

képviselőjelölt...

Ioan Petrovici
miniszter

Szele Béla dr.,
a Brassói Lapok főszerkesztője

és

Connerth Fritz.

Szenátorjelölt pedig:

Polonyi Arthur dr.

Minden magyar választópolgárnak,
aki a magyar nép boldogulását és az
ország jobb jövőjét kívánja munkálni,
kötelessége erre a listára szavazni. Aki
más listára szavaz, az árulója lesz né-
pének.

**Az Országos Magyar Párt
Brassó megyei Intézőbizottsága.**

Két évtizeddel

ezelőtt Goldis, a mostani kultuszminiszter
mondta a magyar parlamentben: „a
felekezetek tanítási joga nemcsak a té-
teles, hanem a természeti törvényre is
lámaszkodik. És azt is mondta akkor a
népe számára jogokat követelő román,
hogy aki azt akarja, hogy az egyházak
mondjanak le a tanításról, kulturharcot
provokál. És azt is, hogy aki a szülőket
meg akarja fosztani a gyermeknevelés leg
természetesebb jogától, az a szabadság
eszméjén ejt csorbát.

Két évtizeddel ezelőtt mondta ezeket
a magyar parlamentben Goldis László
a román szülők, a román egyházak, a
román szabadság és igazság nevében. A
lugosi népgyűlésen, a választási küzde-
lem és a román-magyar-német szolidari-
tás hangulatában jutatta eszébe a val-
lásügy mostani vezetőjének és a román-
ság egyik vezérének Jakabffy Elemér a
mi drága és szent magyar ügyünk e lel-
kes, odaadó, nagyképzetséggel harcra, A
múltat idézte, hogy a jelennek szolgálna
tanulásul és a jövő számára erősítse a
nemzetek igazságon épülő barátságát.

Amilyen öleletes, találó és hatásos volt
ez az idézet, ép oly megkapó, jelentőséges
és nagyhatású Goldis miniszter válasza,
ami egyúttal kormányprogram is: ma
is állja husz év előtt hirdetett tételét.

Ma is állja. Mit jelent ez? Elsősor-
ban az elnyomott, háttérbe szorított, sor-
vadásra és fehetetlenségre kárhoztatott

Gróza Péter a magyarság értékéről

Ma is állja eddigi elveit és beváltja ígéreteit

BUKAREST. ((A Brassói Lapok tu-
dósítójától.) Csak tegnapi számunkban
adtunk hírt arról az érdekes nyilatko-
zatról, melyet Goldis László lugosi tartó-
kodása során tett jövőendő magatartására
vonatkozólag. Ma Gróza Péter, a másik
erdélyi származású miniszter hasonló ki-
jelentéséről adhatunk számot, aki a
Brassói Lapok munkatársa előtt a kö-
vetkező megleghangu nyilatkozatban em-
lékezik meg a magyar kisebbségről:

— Mindig meg voltam szokva, hogy a
magyarságot, mint szótartó népet is-
merjem. Ami Déván, programbeszédem
alkalmával történt, az még a jóhiszemű,
becsületes ember várakozásait is felül-
múlta. Meggyőződése, hogy a magyar-
ság nemcsak most, a választások alkalmá-
val, hanem egész működésünk tartama

alatt is támogatni fog bennünket.

— Nincs mit tagadnom rajta, hisz a
román népnek is tudomást kell szereznie
arról, hogy

**a magyarság úgy is, mint tömeg,
úgy is, mint munkáselem, de kü-
lönösen mint erkölcsi faktor, nagy
súlyt jelent Románia állami éle-
tében.**

— Ami speciálisan az én személyemet
illeti, kijelenthetem, hogy

**amit a magyarsággal szemben
vállaltam, úgy az eddigi tevékeny-
ségem, mint pedig minisztersé-
gem idején: azt minden körül-
mények között, ha kell, áldozatok
árán is, be fogom tartani.**

Gróza Péter eddigi magatartásával
mindenkép rászolgált arra, hogy ezt a
szép ígéretét komolyan vegye a magyar-
ság. Ő is komolyan veszi.

kisebbségi egyházak felszabadulását és
felemelkedését hivatásuk magasára. Azt
jelenti, hogy méltó megbecsülésben lesz
részük a kormányzat részéről, s terem-
tő, irányító, nevelő munkájukban a hata-
lom támogatja és nem akadályozza őket.
Ugy fogják ezentúl tekinteni és méltatni
a kisebbségi felekezeteket, mint a kultúra,
közérköles és közrend nagyértékű ténye-
zőit, melyek Románia konszolidációjában
és kialakulásában ép oly fontos, s mara-
dandó hivatást teljesítenek, mint a román
egyházak. Jelenti továbbá a gyulafehé-
vári határozat, s párisi egyezmény és a
román alkotmány ama korszerűs jelent-
tőségű s az egész jövőbe világító szellemé-
nek az érvényrejutását, hogy a tanítás és
nevelés teljesen szabadon, a népek nem-
zeti méltósága alapján történhetik, s ez
nem mint az állam kára és költsége, ha-
nem mint üdve és lendítője tekintendő
és támogatandó.

Ugyancsak Lugoson a tisztelő ki-
sebbségi pedagógusoknak mondta Goldis
László: „Az oktatás az egyházak legszen-
tebb joga, iskolát és egyházat egymástól
elszakítani nem lehet. Ebben a nyi-
latkozatban benne foglaltatik annak a
szabadsághoz való az elismerése, melyért
a román imperium óta rettenetes küz-
delmet folytattunk és mérhetetlen meg-
alázást, erkölcsi és anyagi romlást szen-
vedtünk. Az Angelescu-féle rendszer, a
bírtokkiszajátító hatalmaskodás, a kisebbsé-
gi egyházak előláróinak Kálvária-utja,
az újabb üldözés Damokles kardja, mely
elől alig volt már menekülés, vigasztalan
látványt nyújtottak és a legkomorabb jö-
vőt árnyalták elő. Most a kultuszminiszter
maga mondja, hogy mindennek vége, a
husz évvel ezelőtt a magyar parlament-
ben vallott igazságok a bukaresti parla-
mentben s a román kormányzatban fel-
támadnak, az elvitatott, megtagadott sza-

badságjogok a nemzeti kisebbségek bír-
tokába kerülnek.

A miniszter lugosi nyilatkozata, ab-
ban az ünnepi hangulatban, mely a
gyűlés és lakoma közönségét eltöltötte,
nem volna többnek tekinthető, mint a
jobb hajlandóság és bizalmat kel-
lő barátság gyakran hallott hangjának, ha
nem Goldis tette volna, a gyulafehérvári
határozat értelmű szerzője, nem ama pa-
lamentfi kinyilatkoztatás szónoka, melyet
Jakabffy Elemér a husz esztendő múlt-
ból farsádkincs maradványával és ér-
tékelével kiásott, s nem annak az Averescu
kormányzatnak a tagja, mely a csucsaí pak-
lumot létrehozta, s annak gyakorlati
megvalósítását már meg is kezdte.

Egyel több okunk és jogunk a lugosi
deklaráció után, hogy higgyünk a kor-
mány kisebbségi politikájában, s azoknak
az igazságoknak a győzelmében, melyek-
ért idáig véres küzdelmet folytattunk, s
amelyek törvényességét és szükséges volt-
tát a hatalom mostani bírlói habozás
nélkül elismerték. Goldisék állják nem-
csak a választási kötetet, mely a ma mo-
mentán alkalmára szól, hanem a népek
jogának érvényét is egyházban, iskolá-
ban, nemzeti individualitásban, ami a hal-
hatatlan jövőt jelenti. S amily örömmel
és elégtétellel fogadjuk, hogy a kormány
vallásügyi minisztere magának vallotta
egykor román nemzeti hitvallását az is-
kola és egyház hivatása ügyében, ép oly
áthatalommal és meggyőződéssel valljuk,
hogy a magyarság lelkének visszhangja
csak a feltétlen és teljes kitartás lehet a
választási kartel mellett. A számunkra el-
ismeri és joggá avatott szabadság legbe-
csesebb ellenértéke lesz a mi bizalmunk
és becsületünk.

**A lej Zürichben nyitáskor
1.95**

A magyarság választási frontja Háromszéken

Dr. Török Andor képviselőjelöltet mindenütt lelkesedéssel fogadják a faluk népe — Kiéül mindenütt a tagozat — A martonosi románok szemrehányást tesznek, hogy őket nem veszik be a Magyar Pártba

KEZDIVASARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az a lelkesedés, mely Erdély magyarságát átfogja a képviselőválasztások előtt, megmozdította a kézdijárást. A székely lakosságát is, Dr. Török Andor, képviselőjelölt most járja be a falvakat a pártvezetőség több tagja kíséretében. Újra valóságos diadalmas út. A székely nép ezúttal is hűséges maradt az ő megszentelt tradícióihoz.

A múlt héten a kézdijárás felvidékét járta be dr. Török Andor. Bélafeván, Esztelneken fasorral, Kurtapatakon felvirágozott diadalkapuvál és üdvözlő beszéddel fogadták, más községekben is virágokkal halmozták el, általában a Magyar Párt iránti lelkes ragaszkodó szeretet nyilvánult meg.

Minden községben a gyűlés tagjai, — a jelölő bizottság kiküldése után — egyhangulag megválasztották a párt helyi választmányát és elnökét s így végre beteljesedett, hogy minden községben megvan a pártnak a helyi szervezete s ezzel közvetlen kapcsolata a kézdijárás és megyei tagozatokkal, minnek óriási fontossága kétségtelen.

Alsócsernátonban megjelent a párt-

gyűlésen dr. Fekete András is, ki mint az Averescu-párt egyik alapító tagja, üdvözölte a Magyar Pártot, mint fegyvertársát.

Nasárnap d. u. Kézdizsentléleken folytatta dr. Török Andor képviselőjelölt propaganda körutját. Kézdizsentkeresztén Galló Imre rendezésében lovas bandérium ment a képviselőjelölt elé, mely nagy hatást váltott ki a kíséret tagjaiban is. Benn a községben valóságos virágosó fogadta az érkezőket, lelkes, buzdító beszédek hangzottak el.

Nagyon jó hatást keltett Martonos népének a fogadtatása. Itt a falu románjaihoz dr. Solyom Miklós intézett román nyelvű üdvözlő beszédet. Itt is megalakult a helyi szervezet. Feljegyzésre méltó, hogy a megjelent románok szemrehányást tettek azért, hogy miért nem vették be őket is a Magyar Pártba.

Csütörtökön Kézdivasárhelyen mondja el dr. Török Andor programbeszédét, mely alkalommal megjelenik dr. Bucsan Constantin miniszter is, kit nagy ünnepélyességgel készül fogadni a kis székely város magyar lakossága.

Kortesharcok sártengerében

Liberálisok és nemzetipártiak egy gyékényen

Nevetségességbe fulladt szélmalom-harc

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Pár nap választ el csak a választásoktól, természetes tehát, hogy a választási előmérkőzés kezd országsszerte erőteljesebbé válni. Brassó megyében öt lista hívei állanak alkotmányos harcban. A zárt és törhetetlen egységben álló magyar és szász választók hatalmas táborát mellett a román választóknak is egyre szélesebb rétegei tömörülnek a kormány, és így az egységes román-magyar-szász lista mellé. Az a testvéri összhang és erő győzelmet jelentő összetartás, mely a csillagjelű egységes lista jelöltjeinek diadalát kétségtelenné teszi, az ellenpártok sorában csüggedést, ijedelmet, fejtelenséget okozott és olyan utakra tévelyítette az ellenzéki kortesharceket, melyeket mi fölényünk biztos tudatában és a tisztességes mérkőzés minden valamirevaló embert kötelező szabályának szemelőtt tartásával eddig mindig elkerültünk és a jövőben sem kívánunk és fogunk taposni.

A minden erkölcsi alap nélkül és minden talaj nélküli szerencsét próbáló liberálisok és az eddigi híveik sorainak folytonos gyérülése miatt kétségbeesett nemzeti pártiak a rágalom szennyes fulánkját, a multak elferdítését és a faji gyűlölet tűzését és elszigetelését szedték elő a választási kellékek lomtárából. Előzetes nagy beharangozás után elsütötték a nagy ágyút és azzal igyekeznek a kormányt a magyarsággal és szászokkal közös listája ellen a román választók körében hangulatot kelteni, hogy a lista magyar és szász jelöltjeit mint a román nép ellenségeit állítják a tévútra vezetni szándékoltak elé. Különösen heves pergőtűzet indítottak Szele Béla dr. ellen, kit amfátt, mert lapja 1916-ban és 1917-ben heves és maró cikkeket közölt, úgy igyekeznek feltüntetni, mint akire román szavazó nem adhatja le szavazatát.

Komoly és a viszonyokkal ismerős román körök is elítélték ezt az izléstelen és komolytalan harcmodort, mert tisztában vannak azzal, hogy amit Szele Béla dr. lapja 1916-ban és 1917-ben írt,

azt mint a harcban álló államok egyikének sajtóorgánuma írta az államával ellenséges viszonyban levő másik államról, vagy annak embereiről és azokról, akik az állampolgári hűségről és kötelességről a legnehezebb időkben megfelleltek. Tisztességes emberek ítélete szerint ez semmi esetre sem lehet dehonosztáló a lapra vagy főszerkesztőjére és akkor, mikor a multak feledésével keresi két faj a közös haza boldoguláshoz vezető utat, egyenesen az állam érdekei ellen irányuló merénylet önszertől a megbékülés frígyét szövögető népek közé ilyen tüzes csóvát dobni.

De nagyon sokan le is mosolyogják ezt a liberális és nemzeti-párti művihart. Köztudomású tény ugyanis, hogy egy a nemzeti pártiak, mint a liberálisok nem egy ízben keresték a kapcsolatot, sőt tárgyaltak is és készek lettek volna együtt haladni azzal a Szele Bélával, kit most úgy szeretnének feltüntetni, mint akivel román embernek nem lehet egy uton haladnia. A közel multban lezajlott községi választások idején például az egész liberális vezérkar körültömjenyezte Szele Bélát és boldog volt, hogy egy listán vehet részt vele a választási harcban. Ám Szele Béla, kit a pártja iránti fejelem arra kényszerített, hogy egy ideig szóba álljon a brassó megyei liberálisokkal, akik akkor őt valósággal körülnyalodták, mihelyt a Magyar Párt és a liberálisok között megkötött országos paktum felborult, azonnal otthagya az egész liberális társaságot és szívénél hajlamát követve, szász testvéreinkkel fogott kezét. Ekkor a nemzetipárti vezetők hirtelen visszavették jelölési listájukat és felcsillanó szemmel, epekedve fordultak a magyarság felé és egyáltalán nem találták a román népre nézve megengedhetlennek, hogy ők Szele Bélával egy listán szerepeljenek. Hogy akkor ebből semmi sem lett és Szele Béla a kisebbségi listán vette fel a győzelemmel végződött harcot, és hogy most is nem őket támogatja, hanem szász testvéreinkkel együtt a köz-

életi tisztaságot, törvényességet és jogrendet hozó kormányt, most persze savanyu lett a szőlő a liberálisok részére is, a nemzetipártiak részére is. Csak hogy a román tömegeket nem lehet már hamis vádakkal és ferdítésekkel tévútra vezetni. A nép tisztában van azzal, hogy az ország romlását okozó, korrupció fertőjében fogant liberális párt és a lejárt nemzeti párt mellett nem állhat, mert mindenkinek, aki ennek az országnak javát és boldogulását óhajtja, csak ott lehet a helye, ahol a jog, törvény és igazság eszméit valló és szolgáló Averescu-kormány és a vele választási kartelt kötött kisebbségek küzdenek, hogy újra felépítsék mindazt, amit a liberális rendszer rombadöntött.

Kinevezték az új belga miniszterelnököt

BRUSSZEL. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A király Jasper volt külügyminisztert, a katolikus párt vezérét megbízta a kabinetalakítással.

Megnyitották a leszerelési konferencia előkészítő értekezletét

G. NF. Tegnap délelőtt megnyitották a leszerelési konferencia előkészítő bizottságának ülését. Az ülésen a szovjet kivételével majdnem minden állam képviselve van. Elnökké a holland Laudont választották meg.

Véres szerelmi dráma Kézdivasárhelyen

A fiu szülei ellenezték a házasságot

KEZDIVASARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Véres szerelmi dráma játszódott le tegnap Kézdivasárhelyen. Papp Ferenc fényképész 17 éves nevét leányát, Demeter Ilonkát udvarlója, Szabó Mihály 21 éves kereskedő szívenlőtte, majd a revolvért halántékának szorította és egy lövéssel végzett magával.

A fiu meghalt, a leány pedig, a golyó célt tévesztve, súlyos tüdő-lövéssel a Rudolf-kórházban fekszik.

A tragédia részletei a következők:

A leány a mult évben került a városba Nagykárolyból. Papp Ferenc fényképész elvett egy özvegyasszonyt, és ez hozta magával a szolid, szép és intelligens leányt, kit szeretettel fogadott a sok tagú család a körébe. A fiu néhány hónapja udvarolt neki, azonban a fiu apja, aki Gelencén tanító, ellenezte a házasságot, egyszóval a fia fiatal-kora, másrészt a leány szegénysége miatt. Azal találgatták meg, hogy kitagadják, ha el találja venni a leányt. Ez elkeserítette a fiatalokat, kibejött most a sorozás, a fiut besorozták és mind reménytelenebb volt részükre a jövő. Ez érlelte meg bennük — úgy látszik — a halál gondolatát. Tegnap este még jókedvűen indultak sétára, Elmentek a sétátra, majd betértek a kioszkba a fiu három barátjának a társaságában. Jókedve támadt a fiataloknak. A cigány muzsikájára a leány dalolni kezdett, s a hangja kicsengett a muzsikából, amire az egyik fiatalember tréfásan figyelmeztette:

— Kissé csendesebben!

A leány szerelmére nézett és odaszólt:

— Ugy-e még ma szabad?

A fiu bólintott és mosolygott. Tizenegy órakor tértek haza. A fiu elbucszott a leánytól, köszönt a háziaknak, a leány azonban utána ment és nem is tért vissza, amint feltűnt a házbelleknek és keresésére indultak. A ház pincéjében találták meg őket. A fiu halott volt, a leány a fiu mellére borulva, eszméletlenül feküdt. Előttük egy fűres üveg bor feküdt, félig kiürítve. A leányt be szállították a kórházba, ahol ma eszméletét visszanyerte és a szerelméről érdeklődött. Kinél a halálát eltitkolták, eötte.

A fiatalember hátrahagyott levelében az írja, az apjának, a halált választott inkább, minthogy kitagadják a családból.

Haller tábornok Németországba menekült

Katonái megtagadták az engedelmességet — Ujból zavaros a helyzet Lengyelországban

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítója től.) A lengyelországi helyzet, amelyen az utóbbi napokban némi tisztulás állott be, újból zavarossá lett. A közvetlen telefon és táviró közlekedést újból elzárták, s közvetett úton érkezett hírek szerint Haller tábornok Posenben már proklamálta az ellenkormányt, amelynek tagjai Haller tábornokon kívül Plucinski és Spaskovski tábornok. Ez a triumvirátus Dobor vezetése alatt hét ezredet

küldött Varsó ellen, amely Lodz körül már harcra is keveredett Pilsudszky csapataival.

Haller tábornok akciója azonban a későbbi érkezett jelentések szerint úgy látszik, teljes kudarcot vallott. A Lodz mellett kifejlődött harcok eredményéről eddig semmiféle jelentés sem érkezett. A PNovikurier Polsky jelentése szerint Haller csapatai megtagadták az engedelmességet, mire a tábornok Németországba menekült.

A kereskedelmi és iparkamarák, valamint a gazdakamarák szenátorainak választása

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítója től.) A Monitorul Oficial ma ideérkezett száma közli a földművelésügyi és a kereskedelmi miniszter közös rendeletét a kereskedelmi és iparkamarák, valamint a gazdakamarák szenátorainak megválasztására vonatkozólag.

A rendelet négy választókerületre osztja az ország területét.

Az első választókerület székhelye Jasi, amelyhez csupa regáti megyék tartoznak. A második választókerület székhelye Galatz. Ehhez a következő erdélyi megyék tartoznak: Háromszék és Csík. A harmadik választási kerület székhelye Bukarest, Brassó, Szeben, Krassó-Szörény, Temes-Torontál megyékkel, míg a negyedik kerület székhelye Kolozsvár, amelyhez Alsófehér, Arad, Bihar, Kolozs, Fogaras, Hunyad, Máramaros, Marostorda, Naszód, Udvarhely, Szilágy, Szatmár, Kisküküllő, Nagyküküllő és Torda megyék tartoznak.

A bíróság elrendelte Hir György letartóztatását

Kihallgatták Bethlen miniszterelnököt, Hir Györgyöt és Gömbös Gyulát — Hir vallomása szerint a miniszterelnök salvus conductust adott a frankhamisítóknek

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítója től.) A frankper tegnapi tárgyalása iránt érthetően óriási érdeklődés nyilvánult meg: az ügy legjelentősebb szereplőit, Bethlen István gróf miniszterelnököt, Hir Györgyöt és Gömbös Gyulát hallgatta ki. Hir György, aki súlyos beteg, a kórházban hallgatták ki, s vallomása annyi terhelő adatot szolgáltatott önmaga ellen, hogy közeli letartóztatása valószínű. A többiek vallomása nem szolgált szenzációval, s nem elégítette ki azt a nagy érdeklődést, amely a mai tárgyalás iránt megnyilvánult.

Bethlen István gróf tanuvallomása

A tegnapi tárgyaláson elsőnek Bethlen István gróf miniszterelnököt hallgatta ki a bíróság.

— Ezerkilencszázhuszonhárom június tizenegyedikén értesültem először Windischgraetz akciójáról — mondotta a miniszterelnök, — aki ekkor audiencián volt nálam. Megemlítette akkor, hogy az irredenta célokkal foglalkozó szervezeteket közös vezetés alá kell helyezni, s ez a testület a királykérdés kikapcsolásával céljait segítő bármely formánnyal támogatni volna hajlandó. Ezen a látogatáson a frankügyről egyetlen szót sem említett. Utasításomra tervezet készített, ezt benyújtotta Nádosynak, aki hozzám juttatta, átnéztem, szíjjegyzetekkel láttam el, amelyekben összefoglaltam azokat az okokat, amelyek miatt nem járulhatok hozzá az eszméhez. Beszélgettem az ügyről Nádosyval s ezen a beszélgetésen Teleki megemlítette Windischgraetznek azt a tervét, hogy az irredentához szükséges pénzt hamisítással teremti elő. En ingertelen patantam fel s elítéltem Windischgraetz lépését. Teleki azzal nyugtatott meg, hogy ne ingerlem magamat, mert a terv amúgy is kivihetetlen. Erre utasítottam Nádosyt, hogy

minden ilyesmit akadályozzon meg.

— Miután sem a cél, sem az eszközt nem helyeseltem, soha sem szóval, sem hallgatással, sem intéssel az akciót nem fedeztem ahhoz hozzá nem járultam, s többet Teleki, Nádosy és köztük erről az akcióról szó sem volt.

— Friedrich vallomására megjegyzem, hogy semmiféle salvus conductust a frankhamisításra senkinek sem adtam. Hir György a napokban azt állította rólam, hogy tárgyal-

velem egy vidéki kirándulás alkalmával, s ez alkalommal megállapodott velem abban, hogy felezem a frankhamisítást. Kijelentem, hogy Hírral valóban leutaztam a Balatonra egy birtokvásárlási ügyben, amelyben ő volt a közvetítő. Köztünk a viszony nem is volt olyan, hogy ilyesmire beszélgettünk volna. Hasonlóképpen nem igaz az sem, mintha Hírek levelet adtam volna, amelyben állítólag ígértém a frankhamisítás burkolását.

Elnök: Kért-e valaki salvus conductust? Bethlen: Nem.

Majd Strache kérdésére kijelenti, hogy sem a bafonifüredi, Kursaalban, sem másutt Hírral a frankhamisításról nem beszélt. Ezután kijelenti, fogalma sem volt arról, hogy Nádosy, a herceg és a térképészeti intézet frankhamisítást terveznek. Majd Schwarzvánd kérdésére elmondja, hogy Hir tavaly októberben a parlament folyósóján kérte őt, segítsen rajta, mert hitelezői tönkreteszik.

— En azt feleltem, hogy ilyen ügyekkel nem foglalkozom, de ajánlottam neki, hogy forduljon Hajós képviselőhöz, aki ügyeit intézheti.

— Később, amikor a frankügy kipattant, s abba Hir neve is belekerült, figyelmeztettem Hajóst, legyen óvatos, nehogy politikai ellenfeleim azt mondhasák, hogy megvásároltam Hirt.

A szembesítések során Windischgraetz is, Nádosy is megerősítették Bethlen vallomását, mire a bíróság megeskeli a miniszterelnököt.

Hir György kihallgatása a Rókushan

Hir Györgyöt a Rókus kórházban hallgatta ki a bíróság. Nagyon beteg, bágyadtan felel az elnök kérdéseire. Legtöbbször minden logikai összefüggés nélkül. Zavaros, ellentmondó vallomásából egyetlen konkrétumot lehet kihámozni. Hir részt vett a herceg, Mézáros és Rába társaságában azon a Ruhr-vidéki uton, amikor a herceg nagy áldozattal megszerezte a speciális bankjegypapírost, amelyen a franciák német márkát hamisítottak. Kijelentette, hogy előzőleg az ügyről Bethlennel folytatott megbeszélést. A miniszterelnökhöz Windischgraetz-cel együtt mentek el, aki egy milliárdot helyezett segítségképpen kilátásba, de ezt a pénzt soha megkapták meg.

Windischgraetz a szembesítés során elmondja, hogy abban, amit Hir elmondott,

sok a valóság, de sok zavaros dolog is van benne. Hir a nyugatmagyarországi akciónál nagy szerepet játszott, egész vagyonát rááldozta, de hogy a miniszterelnök egyáltalán adott felajánlást volna, az nem áll. Tény, hogy volt a miniszterelnöknek, de akkor a frankügyről szó sem esett. Hir egy levélről tett említést, amelyben állítólag a frankügyről, s Bethlen miniszterelnök a frankügyben játszott szerepéről van szó, az a levél azonban nincs birtokomban.

A főügyész indítványozza, hogy a bíróság kényszerítse Hirt a levélmásolat kiadására, mert az perdöntő fontosságú.

Hir: A levelet nem adom ki.

Elnök: Kényszeríteni fogom. Letartóztatom.

Főügyész: Kérem Hir lakásán a házkutatás elrendelését.

A teremben óriási az izgalom, a törvényszék elrendeli a házkutatást. Egyben mellőzik a tanu megeskését, mert alapos a gyanu, hogy Hir részese a frankügynek, mert vallomása a lényeges pontokban valótlannak bizonyult s mert elence büntető eljárás folyik. A kórházi tárgyalást ezzel befejezték.

Gömbös nem tud a salvus conductusról

A délutáni tárgyaláson Gömbös Gyulát hallgatták ki, aki elmondja, hogy az ügyről csak annak kipattanásakor értesült, a herceggel soha, semmiféle formában sem beszélt a dologról s tökéletesen terjesztésére fiatalemberket nem kért. Hir György szerepéről semmit sem tud. Az elnök kérdésére eladja, hogy Hir súlyos anyagi helyzetében segítségért fordult a kormányhoz, Hajós Kál mánnal is tárgyalt, de az akció sikertelen maradt, mert Hir még ma is zavarokkal küzd. Kijelenti még a főügyész kérdésére, hogy Pallavicini neki salvus conductusról nem beszélt valami levelet ugyan említett, de annak tartalmát nem mondotta el.

Brassóban temetik el Hiemesch Károlyt

Ujabb részletek a galatzi repülőszerecséltenségről

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítója től.) A Brassói Lapok tegnapi számában galatzi jelentés alapján beszámolt arról a szörnyű repülőgépszerecséltenségről, amelynek Hiemesch Károly, brassói származású repülőkapitány lett az áldozata. A szerecséltenségről a következő ujabb részleteket jelentik most:

Pénteken, május tizenegyedikén Dahinten őrnagynak a repülőosztag parancsnokának a rendeletére homokzsákokkal kipróbálták az ejtőernyőket. A próbák kitűnően sikerültek, úgy, hogy a repülőistek a legnagyobb biztonságban fogtak hozzá a gyakorlatozásokhoz. Tegnapelőtt kellett volna a gyakorlatozást megkezdeni az ejtőernyőkkel.

A repülőgépek a város fölé szálltak, s a kiadott parancs szerint Hiemeschnek kellett elsőnek kiugrani a repülőgépről az ejtőernyővel. Hiemesch kiugrott — de az ejtőernyő nem nyílt ki. Az ejtőkészülék Hiemesch kapitánnyal együtt nyilegyenes irányban zuhant a Strada Morilor 55 számú háznak udvarán levő földhányásba oly erővel, hogy a kapitány holtteste néhány centiméternyire a földbe süppedt. Hiemesch kapitány teste felismerhetően, véres hústömegként feküdt a földön. Az ejtőkészülék zsinórja a test köré volt csavarodva.

A nyomozás még nem állapította meg pontosan, hogy tulajdonképpen mi okozta a szerecséltenséget. Az ejtőkészülék most állanak kipróbálás alatt, s lehetséges, hogy Hiemesch Károly ennek a próbának lett az áldozata, de lehetséges az is, hogy a szerecséltén kapitány nem a kellő pillanatban nyitotta fel az ejtőernyőt.

Az orvosok véleménye szerint a halál már esés közben, a levegőben következett be, mert a nagy légnyomás következtében, amelyet az esés idéz elő, a szív megszűnik működni.

Hiemesch Károly holttestét családja Brassóba hozza s itt temetik el.

Ha bármilyen könyvet akar megrendelni, kérje díjtalan árjegyzékeinket. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Választási tájékoztató

A május 25-ikén megtartandó kamarai és a május 28-ikán megtartandó szenátusi választások nagy jelentőségűre való tekintettel szükséges, hogy minden magyar választópolgár ismerje azt az eljárást, melyet alkotmányos jogát gyakorolhatja.

Min. emellett tudni kell, hogy a választásban való részvétel a törvény 1-ső és 69-ik cikkeinek világos rendelkezése értelmében nemcsak jog, hanem kötelesség, melynek elmulasztása 500 lej pénzbírsággal büntetetik. Ezt a bírságot feltétlenül kiszabják mindenkire, aki nem szavaz le. Minden szavazóköri elnöke köteles nyomban a szavazás befejezte után megállapítani, hogy kik nem szavaztak le és a mulasztókat 500 lej pénzbírsággal sújtani. Ezen büntetés alól csak azok szabadulhatnak, akik a választás napján, vagy a megelőző napon közokiratot képező bizonyítvánnyal támogatott írásbeli kérelemmel igazolják elmaradásukat.

Ez minden választónak azért kell legelső sorban figyelembe vennie, mert ez a tény kell, hogy irányítsa már a választói igazolvány (Carte de elector) beszerzésénél. Választói jogát ugyanis csak az a választó gyakorolhatja, akinek kezében van a választói igazolvány. Aki tehát ezt kellő időben nem szerzi be, az nem szavazhat és aki nem szavaz, azt büntetik. A büntetés alól senkit sem mentesít az, hogy nincs igazolványa, mert az igazolvány kiváltása is kötelesség.

A választási igazolványt tehát mindenki köteles beszerezni. Ezt az igazolványt városokban a járásbírósnál kell személyesen átvenni. Községekbe kiszáll a járásbíró, vagy helyettese és az előre hirdetett napon ott adja át a személyesen jelentkező jogosultaknak. Az igazolványt és ennek átvételét igazoló szelvényt mindenki a bíró előtt köteles aláírni. Az írástudatlanok, vagy képtelenek igazolványán feltüntetendő és az igazolvány hátlapjára felveendő személyleírásuk.

Minden választóigazolvánnyal rendelkező abban a szavazóköri szavaz, melyben lakik.

A szavazás titkos és egy napig tart. Kez-

dődik reggel 7 órakor és tart este 8 óráig. Ha ekkor vannak még szavazni akaró választók jelen, a választás megszakítás nélkül folytatandó mindaddig, míg az összes jelenlevő választók leszavaznak. A szavazás azonban semmi esetre sem tarthat a következő nap reggeli 8 óráján túl, mikor feltétlenül bezárandó.

A szavazó belépve a választási helyiségbe, átadja az elnöknek a választási igazolványát. Az elnök erre egy hátlapján lebeglyezett szavazólapot és egy »votát« felíratot tartalmazó bélyegzőt ad a választóknak, ki azzal a szavazófülkébe vonul.

A szavazólapon az összes egymással küzdő listák fel vannak tüntetve beérkezésük sorrendjében. Minden lista egy szabályos és egyenlő rekeszbe van belemagyarázva a sor szám és a megkülönböztető pártjel feltüntetésével. A Magyar Párt jelöltjei

a hatágu csillaggal

ellátott egységes román-magyar-szász listán küzdenek a győzelemért. A választó a fülkében a »votát«-bélyegzőt annak a listának közepére üti, melyre szavazni akar. Ezután a szavazólapot a fülkében négyrétegű úgy hajlítja össze, hogy kívül az elnök ellenőrző pecsétjével ellátott üres, be nem nyomtatott rész kerüljön, aztán az így összehajlított lappal kilép fülkéjéből és azt a »votát«-bélyegzővel együtt átadja az elnöknek, ki a szavazólapot előtte az urnába helyezi. Vigyázni kell, hogy a fülkéből való kilépés után a szavazólap ki ne nyíljon, mert ezzel az azonnal érvénytelenné válik. A szavazólapon javításokat, töréseket eszközölni tilos. Az ilyen szavazólap érvényét veszíti.

A szavazólap átadása után az elnök visszaadja a választónak igazolványát, melynek hátlapján a leszavazás tényét igazolja. Az így visszakapott választói igazolvány megőrizendő.

A rendre és a művelt emberhez illő viselkedésre ügyelni kell. Botot vagy fejszvet választási helyiségekbe bevinni nem szabad.

engedik be az idegent, de tiltakoznak azok is, melyek félnek a hamisításoktól és lakosságot megfélemlítik a kivándorlás.

Az utlevelek kiállításánál az összes kedvezmény, illetőleg könnyítések csak az utlevelek kiállításának díjszövevényeként ogják jelenteni, eselleg a vízumok aranyfrankban való egyöntetű megállapítását is.

Az egységes, nemzetközi megállapodásokon kívül, már ennek a konferenciának a keretein belül is kötni fognak egyes államok külön szerződéseket arra vonatkozólag, hogy polgáraikat kölcsönösen utlevél és vízum nélkül engedik be határaikon. Más országok kölcsönös, külön megegyezése is külsőben áll az utlevelek kérdésében, de ezek kizárólagosan rendőri szempontokból lesznek fontosak és érdekesekek.

Az utlevelek egy speciális kérdésével külön konferencia foglalkozik: azok az államok, melyben örmény és orosz menekültek vannak, szeretnék a vendégeiktől olcsó uton meg szabadulni, és mivel huszonnégy államtól van szó, úgy szeretnék a kérdést megoldani, hogy megkönnyítik részükre a személyazonossági igazolványok kiállítását, és azt utlevél helyett fogadják el abban az esetben, ha hazájukba visszatérnek.

A Nemzetközi Munkahivatal által összehívott konferencia eddig is eredményeket mutat az örmény és orosz menekültek kérdésében és most már arról tárgyalnak, hogy közöltségen és társas, illetőleg külön hajón szállítsák őket haza. Egyesek a török és orosz követségek útján akarják a szállítási költségeket előteremteni, azonban sem Törökország, sem Oroszország nem mutatnak erre hajlandóságot.

Ebben a hónapban még egy hasonló kérdéssel foglalkozó konferencia ül össze, az évi munkakonferencia, melyre hatvanhárom állam küldi el a kormány, a munkásság és a munkaadók képviselőit. Ez a konferencia két részből fog állni. Először a kivándorlók védelméről tárgyalnak, aztán pedig a hajósok munkügyi kérdéseiről. A 1.

Kifizeli a buzaadósságot Kézdivásárhely városa

Redukálták a polgármester fizetését

KEZDIVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kézdivásárhely város tanácsa szombaton délután tartotta negyedik ülését, melynek első pontja az ominózus buzaügy volt. A Brassói Lapok olvasói előtt ismeretes az a buzavásárlás története, mely a várost közel egy millióig károsította meg. Az impérium kezdetén a kormány ajánlatára a városi tanács a bukaresti Uniunea Cooperative-vel megállapodást kötött nagyobb mennyiségű buza leszállítására, a pénzt a bankból felvette és ki is fizette a buza árát. A buzát azonban sohse kapta meg a város, a pénzt pedig nem tudta visszakapni, mert közben a kéteshirű bukaresti szövetkezet feloszlott, s ügyvezető igazgatója a mintegy száz sikkasztás és csalás bűntettével vádolva, megszökött az igazságszolgáltatás elől.

Morvay Endre polgármester nyitotta meg az ülést, dr. K. Kovács István ismertette a már több ízben tárgyalt buzaügy történetét, majd több hozzászólás után elfogadták azt az indítványt, hogy a fennmaradó adósságot részletekben törlesszék.

Ezután a polgármester fizetéséről volt szó, melyet a tanács a számviteli törvény értelmében egyszer már megállapított, azonban a vármegye prefektye azt kifogásolta. Dr. Szilveszter Ferencz előadó erre vonatkozólag a permanens bizottság javaslatát ismerte fel. E szerint a 19.000 lej fizetést a tanács alakulása előtt már elfogadott költségvetés szerinti fizetésre redukálta, vagyis törzsfizetésben megállapította 7820 e, reprezentációs költség címén 3000 lejt, lakásban 1500 lejt, összesen 12.320 lej fizetést.

Nastasi Cornél indítványozza, hogy a primárián márványtáblával örökítsék meg néhai Molnár Józsiás és neje Gual Emilia emléke, kik a városi sötétér céljaira adományozott telekkel a város örök hádját érdemelték ki.

Az indítványt a jövő ülésen fogják tárgyalni.

Az utlevélkonferencia a céllal ellenkező eredménnyel zárult

**A konferencián a magyar megbízott a legagilisabb —
Könnyítések helyett megnehezítik az utlevélszerzést —
A kivándorlás kérdésénél a munkanélküli és rendőri szempontok diktálnak**

GENF. (A Brassói Lapok kiküldött tudósítójától.) A népszövetségi palota legkellemesebb és egyúttal legnagyobb termében harmenyzole állam képviselője és számos nagy nemzetközi szerv székeltberek illekk össze hogy az utlevélszerzés módjainak a megkönnyítéséről és a kivándorlás kérdéséről tárgyaljanak, azonban a tárgyalás nem tesz olyan egyszerű, mint amilyennek látszott. A konferencia legalább tíz napig fog tartani, de nincs kizárva, hogy még tovább.

Még 1920-ban vétették fel azt az eszmét, hogy az utlevélszerzést megkönnyítik és a lehetőség szerint olcsóbbá is teszik, ugyanugy megkönnyítik az ellenőrzéseket is. Többek között programmon volt az is, hogy rendszeresítsék az időt is és az utleveleket két, illetőleg öt esztendőre adják ki.

Ma már éppen úgy tudják a konferencián megjelenni kormányképviselők, mint az üléseken résztvevő újságírók is, hogy

a céllal homlokegyenest ellenkező eredménnyel zárul majd a konferencia a rendőri szempontok és a gazdasági helyzet, illetőleg a munkanélküliség miatt.

Az egyes országok most különösen vigyáznak arra, hogy vállalatok ne alkalmazzassanak idegeneket és ebben ma már Anglia jár elől, amelyik nagyon is megőzi, kinek ad vízumot.

A legjobban érdekelt két állam, Cuba és Canada megbízottai rendkívül figyelemmel kísérik minden szót, állandóan jegyeznek és mindenre reflektálnak, de a magyar kormány megbízottja, Laiml Gömör László, az utlevélszertály főnöke és utlevélkérdésekben elismert szaktekintély az összes résztvevők között a legagilisabb, aki nem elégszik meg azzal, hogy indítványt tesz, hanem

elfogadása érdekében késhegyig vitatkozik. A jelek szerint a kivándorlók utlevélre vonatkozó javaslatát el is fogadják.

A Laiml Gömör által összeállított minta nagyon megnehezítette a kivándorlást és lehetetlenné tette a hamisítást. A közönség szempontjából alkalmasan módot ajánl rendőri és katonai szempontból azonban időszerű módszert. Szerinte az utlevél az utasok személyi adatain kívül tartalmazza a jelenlegi állapotukat is, utraoltatuk igazolását, orvosi véleményét egészíti ki állapotukról, vagy ak-e bűntelve, nem állnak-e büntető eljárás alatt és a kivándorló férfiak eleget tettek-e katonai kötelezettségüknek.

Románia és Jugoszlávia még nem nyilatkoztak ebben a kérdésben, de eddig már több állam megbízottja kijelentette, hogy hozzájárul és így Laiml Gömör célját.

A belga kormány indítványa az, hogy az utlevelet helyettesítsék egyszerű személyazonossági igazolvánnyal, és mintául be is nyújtott a Népszövetséghez egy magyar szempontból érdekes, de nem jelentékeny nyomtatványt. Magyar szempontból is csak az érdekes ebben a nyomtatványban, hogy néhány sora Belgium szerint magyar, azonban magyar vélemény szerint nagyon is árvamgyei magyar. Hosszabb idő alatt sikerült lefordítani, azonban eredetiben bocsátom közlére: Lebejezendő megérkezésnél Belgiumban a Határ elenerző utlevél hostaság állta. Vagy a kikötőben. A másik sor sem értelmezhető: Ezen jegynek a szlovényi a kivándorló által az utlevél ellenőrző Belgiumban átadandó.

A belga minta ellen első sorban a rendőrszervezetek képviselői tiltakoznak, de tiltakoznak mindazok az államok, melyek munkasáikat azzal akarják megvédeni, hogy nem

Berky József nem akarja a Magyar Párt egységét megbontani

Hubay Károly is aláveti magát a pártfegyelemnek

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután a kolozsvári Bernekerben a kolozsvári kisgazdák választási gyűlést tartottak, amelyen megjelentek többek között gróf Bethlen György, a Magyar Párt elnöke, Gabányi Imre dr. elnöki tanácsstag, a Magyar Párt egész vezetősége, a kormány nevében Prie Oktavian volt államtitkár, a prefektus és többen. Ezenkívül a kolozsvári tagozat vezetősége.

A gyűlésen a többek között felszólalt gróf Bethlen György is, aki részletesen ismertette a párt egységéről megállapodást és kifejtette a párt egység rendkívül nagy fontosságát. Beszédét igen nagy lelkesedéssel fogadták.

A gyűlésnek szenzációját Berky József kisgazda felszólalása képezte. Ismeretes, hogy Berky néhány nappal ezelőtt nyilatkozatot tett közzé, hogy az ugynevezett hóstáti kisgazdák kiválnak a Magyar Pártból, mert érdekeiket nem látják biztosítva a pártban. A következő napon egy nagy hóstáti küldöttség jelent meg a pártban, hogy Berky nem az ő nevükben cselekedett.

A tegnapi gyűlésen aztán Berky elmondta, hogy ő

sohasem akarta a Magyar Párt egységét megbontani,

az ő akciója lelketlen beugratás következménye volt, amelynek tényleges értelmét nem tudta felismerni. Pillanatig sem volna képes arra, hogy a magyarság gondolata elén törjön s átkozottnak bélyegzi ő maga azt az embert, aki saját édesanyjának a szívébe kést dől. Ugy a maga, mint az összes kolozsvári kisgazdák nevében leszögezi, hogy

törhetetlenül és egységesen haladnak a Magyar Párt zászlója után.

Azután kéri a kormány jelenlegi képviselőjét, hasson oda, hogy ezeknek a kisgazdáknak agrársérelmei elintézését nyerjenek. A nagyszámú megjelentek rendkívül meglepődéssel fogadták Berkynek a beszédét és ünnepelték a megértését.

Osvada helyettespolgármester pedig kijelentette, hogy a szóbanforgó agrársérelmek nemcsak a kisgazdák sérelme, hanem a mennyiben nem nyernének elintézését, az egész városnak sérelmeit is képezik.

Egy kolozsvári napilag tegnapi számában azt a hírt közli, hogy Hubay Károly kilépett a Magyar Pártból. Most erre vonatkozólag a Magyar Párttól a következő nyilatkozatot kaptuk:

Hubay Károly a napokban megjelent a párt elnöksége előtt és azon kijelentést tette, hogy a községi választások alkalmával tanúsított politikai magatartását utólag megfontolva nem helyesli, kényszerítő körülmények befolyásolták s a pártvezetőség előtt ezért sajnálkozását fejezi ki és kéri, hogy ezt meg nem történnék tekintsék. Kijelenti azt is, hogy a jövőben a

pártfegyelemnek minden tekintetben aláveti magát.

Az elnökség Hubay Károly őszinte és férfias nyíltsággal tett kijelentését tudomásul vette és azt kielégítőnek találta arra, hogy a legközelebbi elnöki tanács ülése előtt Hubay fegyelmi ügyének megszüntetését javasolja.

Máramaroszigeten pünkösdi első napján a máramarosi magyarság alakuló ülést tart, amelyen a központ kiküldöttei dr. Weisz Sándor és dr. Pál Árpád lesznek.

Magyar nap Déván

Tagozati gyűlések - Népgyűlések több környékbeli községben - Gróza miniszter magyar programbeszéde

DEVA. (A Brassói Lapok munkatársától.) Röviden már megírtuk, hogy vasárnap mozgalmas élete volt Dévának és a szomszédos községek magyarságának. Az egész nap legfontosabb eredménye dr. Groza Péter köz-munkügyi miniszter magyar programbeszéde volt.

Tulhaladná apunk kereteit, ha e beszédet egész terjedelmében közölnénk, azért csak egyes fontosabb részeit ismertetjük.

A külügyi helyzettel — egymond — nem kívánok foglalkozni. Egyelőre befejezett tényekkel állunk szemben. Inkább nézzük belső életünket.

Mezőgazdaság

Itt ki kell emelnem, hogy már a románoknál a Gracuruk által végrehajtott agrártörvény is hibásnak bizonyult. Azóta

minden agrárreform célját tévesztette.

A mi agrártörvényünk, de különösen végrehajtásának módja, sokkal több bajt okozott, mint amennyit javított. A legnagyobb baj pedig az, hogy ezen a téren is még mindig a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Senkinek sem tudja, hogy a neki meghagyott, vagy a neki újonnan adott birtokát megtarthatja-e, vagy sem.

Ipar és kereskedelem

Előreláthatólag minden mezőgazdasági állam előbb-utóbb iparkodni fog. Ez a jövő zeneje. Mégis azt tapasztaljuk, hogy elhamarkodott törvényekkel és különösen rosszindulatú intézkedésekkel valóssággal megfojtani igyekeznek az ipart és kereskedelmet, ahelyett, hogy azt előmozdítsák. Tisztességes és vérbeli kereskedők ok nélkülű zaklatásnának vannak kitéve.

Társadalmi élet

Rövidlátó politikusok túlfutott nacionalista érzéseket hirdetve,

az ország lakóainak különböző fajait egymásra uszítják

és erőszakosságokkal mesterségesen szaporít-

ják a románság ellenségeit. Ha a románságnak kaszinóra van szüksége, ám építsen magának, hiszen itthon van, de ne vegye el erőszakkal másoktól. En a tábamat nem tettem be az ilyen erőszakkal elvett kaszinóba. Ha kisebbségeink látni fogják, hogy mi a társadalmi élet kellemessé tételére törekszünk akkor ők is igyekezni fognak hozzánk közelíteni. Eppen ebből a szempontból a teljes tanszabadságnak vagyunk a híve. Módot kell adni a kisebbségeknek arra, hogy kulturájukat és intézményeiket szabadon fejleszthessék. Viszont nekik is érdekük, hogy a velük szemben némileg elmaradt erdélyi románság őket kulturában utolérje.

Pénzügy

Már többször hangoztattam, hogy választások előtt ígéreteket tenni nem tartom ildomosnak, tehát

nyíltan kijelentem, hogy az adók leszállítására ne számítsanak.

Nem az a baj, hogy az adók nagyok, hanem az, hogy azok nagyrésze elkallódik és nem szolgálják az állam céljait. Elsősorban pénzünk elértéktelenedésének fő okforrása a korrupció, amely a közpénzek hűtlen kezelésével, a megvesztegetési rendszer meghonosításával és az állami tőz vagok elpredálásával a befolyt adókat igazi rendeltetésüktől elvonja. A panamák és sikkasztások napirenden vannak. A bűnösöket futni hagyják a nagyok, mert ők maguk is bűnösök. Egy esetet mondok el önöknek a sok közül. Vajdahunyadon bő érterület áll az állam rendelkezésére. Ennek dacára az előző kormány egy 30—40 ezer lejt értékű területet vett meg öt millió lejtért. Az erre vonatkozó szerződést abban az órában írta alá, mikor mi a király kezébe tettük az esküt.

Tisztviselők kérdése

Silány fizetésért silány tisztviselőket kaphatunk csak és így ne csodálkozzunk azon, hogy az állami igazgatás majdnem minden terén, különösen pedig az igazságszolgáltatás terén zavarok és fennakadások vannak. Voltak és vannak ne-

künk itt Erdélyben rátermett embereink. Nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül kell azokból kiválogatnunk az arravalókat és gondtalan megélhetésükről kell gondoskodnunk.

Speciális kisebbségi kérdések

— Néhány évvel ezelőtt az Astra Román Közművelődési Egyesület Hátszeg vidékén közgyűlést tartott és ez alkalommal az egyik szónok reámutatott az égbemeredő bércekre mint a románság elődjének, a rómaiaknak ma is létező tanúira. Ekkor egy paraszt azt jegyezte meg, hogy a bércek szépek ugyan, de egy hibájuk van: nem terem rajta kukorica. Hölgyeim és uraim! Önök Árpád ivadékaiként viszont a rómaiak leszármazottjai vagyunk. A multak dicsősége szép emlék, de valamit már a jelennek is kellene produkálni. Ezt pedig úgy tehetjük, ha kölcsönös megértéssel és egymás megbecsülésével kezdet fogunk és az ország boldogulására hasznosan közreműködünk. Dicsékvés nélkül mondhatom, hogy szerény magam is az első között voltam, akik a magyarsággal való harmónikus együttműködésnek alapját raktuk le az ugynevezett csucsai paktumban. Akkor mi erdélyiek még félénken nyultunk a kérdéshez, mert hiszen

magyarul visszaköszönni is hazatérülés számba ment,

tehát reabírtuk a tábornok urat arra, hogy nevét, amely az ilyen gyanúsításokon felül áll, e paktumhoz kölcsönözze. Megértéssel. Azóta a románságnak is, a magyarságnak is több csalódáson kellett keresztülmennie, amíg végre újból rátaláltunk egymásra. Szilárd a meggyőződés, hogy közös akarattal és kölcsönös őszinteséggel lerakjuk az ország konszolidálásának szilárd alapjait. Speciálisan a zsidókérdés tekintetében ma is régi koncepciómat vallom. A törvény keretén belül boldoguljon mindenki a saját munkája árán, de ne igyekezzünk mások elnyomásával előre haladni.

— Köszönöm vármegyénk magyarságának, hogy irántam és kormányom iránt ennyi figyelmességet tanúsított. Fáradtságos munkámban jól esett néhány órára ezen üdítő oázis. Isten áldása Önökre!

Ugy a beszéd során, mint annak befejeztével Hunyadvármegye magyarsága sűrű óvációkban részesítette a népszerű minisztert.

Távírtai tudósításunk kiegészítéséül itt említjük meg, hogy még aznap három községben volt magyar népgyűlés. Bácsiban Bencsik Zsigmond tagozati elnök vezetésével mellett dr. Sándor és dr. Schuller Frigyes tartottak lelkesítő beszédet. Haró községében Csulay Lajos volt alispán és dr. Martonossy György beszéltek a néphez és ez alkalommal egy kegyeleti akust is végeztek azzal, hogy a népgyűlés tagjai kivonultak a temetőbe, ahol a néhai Hollaky Imre, a Magyar Nemzeti Szövetség első elnökének sírját szép beszéd kíséretében megkoszorúzták. Végül pedig Csernakeresztur községében Balogh Géza és Dolcsig János tagozati választmányi tagok kíséretében dr. Leitner Mihály buzdította a magyarokat a további kitartásra.

Szolgáltatassa vissza az Unió a volt ellenséges államok vagyonát

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Berah szenátor a washingtoni szenátusban azokról a visszaélésekről beszélt, amelyek szegényt hoznak az Unióra. Sürgette a kormányt, hogy Newton Bill alapot mielőbb szolgáltatassa ki az egykor ellenséges államok alattvalóinak, mint jogos tulajdonként. Támadta Dangberty exigazságügyi minisztert és Millert, akik hűtlenül kezelték az idegen vagyonokat. Szerinte az Unió öngyilkosságot követ el, ha az ellenséges államok vagyonát nem szolgáltatja vissza. Berah beszédének nagy hatása volt.

H I R E K

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a
lap fejen olvashatók.
Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők,
vagy pedig bármelyik hirdetési irodával, vagy bizománysunk
utján is feladhatók.

Felcíösszerkesztő: Kocsis Béla
A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Buka-
restben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30
garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában
2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Francia-
országban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Péntek, május 21.

Kath.: Konstantin. — Prot.: Konstantin.
— Görög: Konstantin és Ilona. — Izr.:
56*6. Sziván 8. — A nap: 4.44-19.41. —
Hold: holdtölte 27 én 1.4 órákor. — Idő-
járás: Lényeges változás nem várható.

Mozik műsora:

Szerdán: Modern: A Vadorzó.
Apolló: Vissza a nyomorba.

Tárjuk a világ elé Erdélyország szépségeit

Kevés országa van a nagyvilágnak, amely annyira bővelkedne a természet csodás szépségeiben, mint a székelyek földje. Lépten-nyomon olyan helyekre akadunk, ahol vagy gyógyító forrást rejteget a föld mélye, vagy pedig szívet-szemet gyönyörködtető panorama tárul a turista elé. És ezek a természet-áldta kincsek még ma is kiaknázatlanul hevernek. Hogy csak a csikországi helyzetet vegyük: Tusnád vasut mentén fekszik, a szakértők áradozva dicsérik a levegőjét, a közönség még se méltányolja eléggé. Borszék, ha valahol Németországban, vagy Csehszlovákiában feküdne, világhírű gyógyfűdő lenne, itt azonban a kellő vállalkozó szellem hiánya Hamupipőke szerepére kárhoztatja. A Szent Anna fő kedves látványában ma már nagyobb tömegben gyönyörködnek a kirándulók, mióta megépült mellette a meglehetősen primitív menedékház, de már a Gyilkos-tó vidéke teljesen magára hagyatva álmodozik egy szebb, méltóbb jövőre, mikor majd a látogatók serege benépesíti a leírhatatlanul szép helyet. A Gyilkos-tótól a Békási szorosig vezető út mentén emelkedő Czokárd szikla, a megmászhatatlan Oltárkő, a rejtett-mesen szép Pokol tornáca és maga a hasonlíthatatlan szoros, mely az egész világnak egyik legszebb pontja, ma alig ismert, csodás alkotásai a Teremtőnek, mert a kirándulási oda igen körülményes és fáradságos. A Gyilkos-tó Gyergyszentmiklóstól huszonnyolc kilométerre fekszik és egy árva autóbussz nem áll rendelkezésre, amely kivinné az isteni panorámához a publikumot. És aki el is vetődik oda gyalogszerrel, sehol egy vendéglő, ahol ételt kapna, sehol egy legkisebb ke menedékház, ahol meghúzhatná magát éjszakára. Pedig a Gyilkos-tó környéke nem egynapos kirándulási hely, rá kell arra számítani néhány napot, ha végig akarjuk élvezni a táj minden bűbájosságát. Csodálkoznunk kell, hogy nem akadt mindezekig vállalkozó, aki szállodát pendített volna a tó partjára; meggyőződésünk, hogy anyagilag is igen jó-vedelmező tőkebefektetés lenne hiszen a közönségnek hamarosan kedvenc kiránduló állomásává lenne a Gyilkos-tó és a békási szoros. Az idén már sokat tanakodnak Gyergyszentmiklóson a konzorcium összehozásán, amely a tónál szállodát építené és autójáratokat szervezne a városból kiindulva, bizony csak mondhatatlan szolgálatot tenné a székségségnek az a társaság, amely ezt a pompás tervet nyélbe ütné. És még rosszul se járna: busás jövedelmet hajtana a befektetett tőkéje.

— Ma nem jelent meg a Romania.
Bukarestből telefonálják, hogy a román nemzeti párt hivatalos lapja a Romania ma nem jelent meg, mert a lap nyomdát változtatott, s az új nyomdát még nem rendezték be.

Teljes sikerrel járt a Brassói Lapok lupényi akciója

Megtalálták az elsikkasztott pénzt — Groza miniszter Lupényba utazik

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapoknak a lupényi árvizkárosultak ügyében megindított ismeretes akciója teljes sikerrel járt. A lupényi szerencsétlenek ügyében Groza Péter miniszter a Banca Popolaret utasította, hogy az évek óta ottfekvő kétfélmillió lej az erre az időre járó kamatokkal és kamatoskamatokkal együtt fizesse ki. Ugyancsak sikerrel járt a Lumea Copililor ügyében Filip ellen indított akció.

Ugyancsak Groza miniszter utasítására sikerült az elsikkasztott kétfélmillió lejt megszámlálni s Groza Péter, Trancu János és Lupas miniszterek még ma intézkednek, hogy ezt a pénzt a holnapi nap folyamán szétosztják.

Groza miniszter a napokban körutat tesz az árviz sújtotta vidéken, s személyesen fogja közölni a szerencsétlenekkel, hogy a segélyek kiosztása megkezdődik.

— Bukarestben elhunyt a feministák vezére. Bukarestből telefonálják, hogy ma ott meghalt Zoe Ramniceanu, a bukaresti feministák vezére.

— Máramarosnak három szenátorjelöltje van. Máramarosszigetről jelentik: A liberális párt öröki erőfeszítéseket tesz, hogy a megye szenátorságát ezuttal is biztosíthassa magának. Nem Mihályi nevével megy a harc, hanem — nyilván a zsidó tömegek megnyerése érdekében — Berkovics Eliást, az ismert bukaresti pénzügyi jelöltet szenátornak. A nemzeti párt jelöltje Bafia görkath. felkész, a kormánypárté viszont dr. Rádnik János megyei főorvos, akinek leg több kilátása van a győzelemre, bár a harc előreláthatólag éhes lesz.

— Luther volt kancellár ügyvédi irodát nyitott. Benlinből táviratozzák, hogy Luther volt kancellár lemondása után visszautazott Essenbe, s végleg bucsút mondott a politikának. Essenben tovább folytatja ügyvédi hivatását, s berlini barátainak már meg is írta, hogy ügyvédi irodáját megnyitotta.

— Udvarhely prefektusának kövélendő példája. Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: Spataru Vladimir prefektus sorra járja az udvarhelymegyei községeket, hogy személyesen győződjék meg a nép hangulatáról, kívánságairól, panaszairól s ezek figyelembevételével orvosolja a bajokat, melyek a liberális éra alatt meggyeszte elharapóztak. Minden községben maga köré gyűjti a népet, melynek lakásaiban is megfordul, hogy a közvetlen érintkezés által is megfelelőbb tájékozódást szerezzen az állapotokról. Célja az, hogy mintavármegyét teremjen Udvarhelymegyéből, melyben ismét jólét, boldogság, megelégedés és az igazság uralma üssön tanyát. Rokonszenves felépítés és szeretetreméltó módora közlékeny és teszi a különben óvatoss, bizalmatlan székelyt, akinek apraja-nagyja szívszorongva várja tőle a lelönt becsület visszaállítását.

— Tűz a mármarosszigeti kórházban. Máramarosszigetről jelentik: A szigeti kórház gép- és mosóháza állítólag kipattant szikrák következtében kigyuladt. Szerencse, hogy szelendő volt és így a tűzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálni. A kár jelentéktelen. A vizsgálat megindult abban az irányban, hogy a tüzet kinek a gondatlansága okozta.

— Kibővíti a Laurenzi-szállót. Gyergyszentmiklósról jelentik: A vármegyenek legelőkelőbb hoteljét, a kitűnő hírnevű Laurenzi családtól megvásárolta a napokban Laurenzi Viktor, ki azt eddig is vezette és kinek nagy része van a szálloda mai kifogástalan működésében. Az új tulajdonos szaporítani fogja a szobák számát és a pompás nagy teremnek is tervbe vette a restaurálását.

— Fajk Rózsi férje szigurancafőnök lesz Szatmáron. Szatmárról jelentik: Repca Constantin rendőrfőnököt Máramarosszigetről Szatmárra helyezték át, és a szatmári sziguranca vezetésével hírek szerint Pavel Constantin árvaszéki úfnokot bízták meg. Pavel aki Fajk Rózsi primadonnának a férje, különben is népszerű ember, úgy, hogy már a kinevezés híre is nagy örömet keltett a városban.

— A Brassói Magyar Dalárda férfi karának szerdán és csütörtökön este 8 órákor, a női karnak csütörtökön délután 7 órákor lesz az e heti tanuló órája.

— Segély a bacauli tűzkárosultaknak. Bukarestből telefonálják tudósítónk, hogy a kormány kétszáz ezer lej segélyt utalt ki a bacauli tűzben kárt szenvedett iparosoknak szerszámaik újbóli beszerzésére. A kormány egyben felhívást intézett az országon valamennyi iparosához, hogy siesse senek segítségére kárt szenvedett társaiknak.

— A Dalárda majálisa. Öröndetes érdeklődést váltott ki az a hírünk, hogy a Brassói Magyar Dalárda Pünkösdi vasárnapján rendező majálisát a kis Horia-terus téren. Mindenfelé nagyban készülődnek a kedves erdei ünnepre, de legfőképpen az egyesület ifjú gárdája szorgoskodik azon, hogy a közönség jól érezze magát. Kedvezőtlen idő esetén Pünkösdi másodnapján tartják meg a majálisát.

— Meghalt gróf Szécsen Miklós. Budapestről jelentik: Gróf Szécsen Miklós Szentábrincen hatvankilenc éves korában meghalt. Az elhunyt magyar főúr a monarchia vatikáni, majd párisi nagykövete volt egészen a világháborúig.

— Hetezeréves őstelepre bukkantak. Kolozsvári református leánygimnázium a tanárának ásatásánál. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Megirtuk már hogy megkezdődött az új teni leánygimnázium építését. A telken nég és fél méterre ásták le az alapot. Ez ásatás során Orosz Endre, az erdélyi múzeum elnöke és kitűnő régész egy hetezer éves őstelepre bukkant, amelyben rendkívül értékes leletet tártak fel, a neolith korszakból való díszített cserepeket, korsókat és edényeket. A felsőbb rétegben nagyon sok középkori emléket, valamint egy egész emberi csontvázat is, úgy, hogy az új leánygimnázium régészeti múzeumát jóformán teljesen be fogják tölteni ezek a tárgyak.

Üdülőtelep Zabolán

A magyar főúri társadalomnak mindig egyik vezető és őszinte tiszteletben álló magasló egyénisége volt gróf Mikes Armán, aki most újra előlár és irányt mutat arra, hogy a magyar főnemességnek hogy kell a viszonyokba beleilleszkednie. Mint értesülünk ugyanis, Zabolán, az évszázados halászművelődési parkban üdülőtelepet rendezett be június 10-én már meg is kezdte idejét.

A grófnő fáradhatatlan munkássága, komoly gyakorlatias szellemében ebben a kitűnő intézményben új érvényesülési teret nyitott a saját számára. Eddig elsősorban zabolai árvanázsnak fenntartása foglalta idejét, s mindenki jól tudja, hogy tisztán az ő szervező erejének köszönhető, ha ez a árvaház olyan magasra emelkedett a soros jöteleményekben és ha olyan magasra fejlesztette a növényekkel kiképzését. Az árvaház mellett szervezett gyapjuszövőde kitűnő szövelei az ő érdeméből hódítják meg maguk piacát s ez az energia biztosítja a névze, hogy az újonnan szervezett üdülőtelep is minden tekintetben hivatása magasló fog állani.

A hatalmas parkban több különálló épület szolgálja az üdülőtelep céljait. Nyári és téli tartózkodásra egyformán alkalmas ez a szubalpin levegőjű telep, amelyben az egyes villák valószínűleg családi és helyezkedést tesznek lehetővé. Egészséges emberek számára rendezik be ezt a telepet, amely ideális szolgálatot fog tenni minden olyan esetben, amelyben fáradt embereknek jó ellátásra, idegeinek erősítésére és a nyugalmon kívül enyhe, ózondus levegőre van szükségük.

A telep levegője csendes, üde és portmentes. Fekvésénél fogva a nyár kellemes nem túlmeleg. Az ősz rendesen hosszú napsütéses és így hosszú évszázadot biztosít években ebben a legkedvesebb szakaszában. S az ideális környezetben elhelyezett épületen egy havasi üdülőhely előnyeit biztosítja.

Örömmel számolunk be arról az új telepről, mert Erdély ugyanis szűkülő ködik olyan helyekben, amelyek igazi kényelemmel vannak felszerelve, és biztosak vagyunk abban, hogy a nagyközönség halálan fogja fordulni a grófnőnek házagnál való vállalkozását.

— **Religiózi papi beiktató.** Karánsebesről jelentik: Nagy ünnepség keretében iktatták be vasárnap Dészma Károlyt, a karánsebesi református egyházközség új lelkészét. A beiktatást Szaboleska Mihály egyhámszék-espéres, a temesvári költőpap vezette, aki beszédében hivatkozott a pap kötelességeire és azt mondta, hogy jó lelkipásztor csak az lehet, akinek jó a szíve. Az ünnepi beszéd elhangja után Szaboleska átadta az új lelkésznek a karánsebes-orsova-oraviciai ref. papi körzet ppecsétjét. A beiktató napján társas összejövetel volt a Zoldfa-szálló nagytermében, melyen az összes egyházak lelkészei megjelentek és beszédeket mondtak. Az első felkészöntőt Szaboleska Mihály mondotta az uralkodó-
ra, majd Pauck Frigyes polgármester román és magyar nyelven igen melegen üdvözölte az új lelkészt. A lélekemelően harmonikus összejövetel fényét a karánsebesi filharmonikus zenekarának játéka is emelte. A derék filharmonikusokat Pauck Frigyes polgármesternek, a kitűnő dirigensnek odaadó buzgóága immár országos relációkban is jelentős nivóra emelte.

— **A máramaroszigeti ügyvédi kamara két pénzügyi főnök áthelyezését kérte.** Máramaroszigetről jelentik: A máramarosi ügyvédi kamara szenzációs határozatot hozott. Táviratilag kérte Teodoriu pénzügyigazgató és Lazaru őrmesterből lett helyettes pénzügyigazgató áthelyezését, akik mindketten regáti származásúak. A kérelem indokolása az, hogy nevezett pénzügyi főnökök az adókiróvásknál minden adót derűre-borúra megfelelőbbnek s adófelemelést követelnek, anélkül, hogy ismernék a máramarosi adóközönség teherbíró képességét. A közvélemény most érthető érdeklődéssel várja a fejleményeket.

— **Játék a tajált fegyverrel.** Kézdivásárhelyi tudósítónk jelenti: Tegnap a kézdivásárhelyi erdőben Veres János 16 éves csomortáni fiú egy régi, berozsdásodott fegyvert talált melyet el kezdett piszkálni. A fegyver elsült és a fiút nyomban megölte.

(*) **Halálozás.** Id. Vajna András kovásznai gyártulajdonos, s földbirtokos, f. hó 18-án elhunyt. Temetése f. hó 20-án délután 2 órakor lesz Kovásznán.

— **«Sulyos visszaállítás Kilyén községben»** című híre vonatkozólag a sajtótörvény értelmében kérem az alábbi választamati közreadni: Nincs tudomásom arról, hogy ellenem valaki vizsgálatot kért volna. Nem tudom, melyek azok az évek, mikor a taxa nem volt elszámolva, azt ez ideig nem állapította meg senki. Nem tudom, hogy milyen adminisztrációt és milyen könyvelést végeztünk pontatlanul és mi az a sulyos szabálytalanság és hogyan hajthhatta végre a preektura még az 1925 évi számadásaimat is, ha a könyvekben nincsen oldalösszegezés, és leróvás? A pótdó számlákat 1922 évre a községi képviselőtestület rendes ülésben szálította le törvényes módon Depner Péter brassói lakos írásbeli kérésére, aki nem hogy barátom volna, sőt ezideig semmiféle összeköttetésben sem állottam vele. Sem szóval, sem tetteleg sohasem bántalmaztam senkit, tehát adatokat és neveket kérek. Ha pedig állítólagos áthelyezésem tényleg megtörténne, ez nem az ugynevezett küldöttségjárás következtében történne, melynek sulya egyáltalán nincs, hanem saját, korábban beadott kéresemre. Szotyor, 1926. május 19. Hadnagy Ferenc körjegyző.

— **Amundsen többé nem állalkozik sarki utazásra.** Milánóból jelentik: Amundsennek, az expedíció több taga a megállapított szolgálatát a legközelebbi sarki útra. Amundsen megköszönte hű kísérőinek kijelentéseit, hozzátette azonban, hogy ő már többé nem vállalkozik sarki utazásra. Amikor még fiatal voltam — mondotta — azt a feladatot tűzték ki, hogy felkutatom a két sarkot, s kiterőszakolom az északi sarkon az átkelést. Mivel a magam elé tűzött feladatokat megoldottam, most a fiatal nemzedék folytassa megkezdett munkámat.

— **Hurokra került egy zsebmetsző banda.** Grünvald Jenő nagyváradi kereskedő feljelentést tett a kiskapusi pályaudvari rendőrségen hogy ismeretlen fette ek a vonatból való kiszállása alkalmával elopták tizen-nyolcezer lej készpénzt és tízezer lej értékű papírt tartalmazó pénztárcáját. A felfejtélés alapján a pályaudvari rendőrség megindította a nyomozást és rövidesen sikerült megtudnia, hogy a lopást egy Weis Imre nevű közismert zsebmetsző jólszervezett bandája követte el, mely az éjszakai szebeni vonatnál tovább utazott és az utasok közül

is két másodosztályú utast ugyanaznap kifosztott. A hírhedt bandát Szében állomáson Perju rendőrkomiszár várta s mire észrevették volna a veszélyt, kezét tett rájuk s kettő kivételével az egész bandát befűtelle s bekísérte a rendőrségre. Kihallgatás után átadják az ügyészségnek.

— **Az eszakiolaszor zárlt árvíz szünőfélben.** Rómából jelentik: Az olaszországi árvíz, amely szünőfélben van, katasztrófális volt. A vasúti forgalom több helyen szünőfélben. Legveszedelmesebb a helyzet a Pó mentén, ahol a műszaki századok a lakossággal együtt védőgátakat emelnek a falvak oltalmáért. Pávia és Padua afacsonyabbán fekvő városai részei még víz alatt állanak. Veronánál három holttestet fogtak ki az áradásból. Bresciát szintén árvíz borítja. Ujabban érkezett hírek szerint az utóbbi órákban a Pó apadni kezd. Velencében számos lakást kellett kiüríteni, s a lakókat azokból kimenteni. A Piave Bellunonál a hídát elsodorta a víz. Milano és Piacenza között a vasútközlekedés szünőfélben.

(*) **Irodahelyezés és telefonkapcsolás.** Beregi Miklós fakereskedő irodáját áthelyezte Fekete-ucca 58 szám alá, telefon száma 666 sz.

PODOL lábápoló a legjobb.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Május 19, szerda: Csókos asszony, premier, Pintér Böske felléptével.

Május 20, csütörtök: Csókos asszony Pintér Böske felléptével.

Május 21, péntek: Csókos asszony Pintér Böske felléptével.

Május 22, szombat: Csókos asszony Pintér Böske felléptével.

Ma este lesz a „Csókos asszony” bemutatója

A legnépszerűbb Zerkovitz operett a Csókos asszony bemutatója lesz ma este a brassói színházban. Hihetetlen az az érdeklődés, amely a darab bemutatóját megelőzte, s legszebb bizonyíték az, hogy már a kora reggeli óráktól, késő délutánig valósággal ostrom alá fogták a pénztárt a jegyekért. Az igazgatóságnak nem meglepetés ez a hatalmas érdeklődés, mert a Csókos asszonyt tartja a szezon sláger operettjének és az előadás kiállítására is olyan gondot fordított, hogy bármely színház előadásával fölveheti a versenyt. Egyhangú megállapítás szerint ilyen operettet már régen nem írtak. Szép zene, nagyszerű szöveg, kitűnő tréfák, szellemes színpadi trükkök halmaza fordul elő az operettben, úgy, hogy a közönség egy pillanatra sem jön ki a nevetésből. Különösen a második felvonás humoros football jelenete lesz nagyon érdekes, mert a «meccs» nemcsak a színpadon, hanem a közönség között folyik le. Jelentős szerep jut a darabban Pusztai Béla cigányprimás zenekarának, amely szebbnél-szebb magyar nótákat játszik. És, hogy a fényes siker biztosítva legyen, Pintér Böske, Felhő Ervin, Gálffy Anus, Ross Jenő, Hevesi Miklós és az operett ensemble legjobbjai játszzák az egyes szerepeket.

Rádió

Budapesti műsor:

2 kw — 560 hullámhossz

(Középeurópai időszámítás szerint)

Csütörtök, május 20.

9.30, 12 és 3 órakor: Hírek, közgazdaság.

4.30 perckor: A Nemzeti Cserkész Nagytábor előadása.

5 órakor: Szalonzenekar.

6.30 perckor: Rexa Dezső irodalmi előadása.

7 órakor: A m. kir. Operaház „Tosca” előadása.

Jeritza Mária vendégfelléptével.

10 órakor: Kamarazene.

MEZŐGAZDASÁG

Erdélynek gyapjuminősítő állomásra van szüksége

Minden feltétel megvan a megvalósításhoz — Csak szervezőerőnek kell bekapcsolódnia

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az agrár reform által teremtetett helyzet, az extenzív gazdálkodás, a régi mező rendőri törvény semmibe se vevése lehetővé tette az erdélyi juhtenyésztés fejlődését, és ma Erdélybe sokkal több a juh, mint valaha. A jobb gyapju igen keresett, de árának nagy hányadát felemészti a közvetítő kereskedelem, azért eminens szükség az

erdélyi gyapjuminősítő intézet

mihamarabbi felállítására.

A gyapjutermelés irányításához, értékesítéséhez ezigén nagy szükség volna erre az intézetre.

Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Brassó, Szatmáron kellene egy Kolozsváron székelő központból az idényszerű egyöntetű gyapju árveréseket meghonosítani. A gyapjuminősítő intézet főnöke állapítaná meg árverés előtt az egyes tételek értékét.

A gyapjuminősítő intézet ad szakvéleményt a gazdák és kereskedőknek gyapjujuk értékéről és annak alkalmazhatóságára nézve, mely célból a tenyésztőktől nyert egész bundákat, továbbá bundarészeket és fűrtöket venne különböző szempontokból való vizsgálatra.

Tenyésztőktől nyert bundák vizsgálatánál kiterjeszkedik a minőségek szerinti osztályozásra, az egyes minőségek százalékos mennyiségének és rendementjének meghatározására, a szál-átmérők, a szálak szilárdságának és nyújthatóságának megállapítására stb. vizsgálatok eredményei alapján a tenyésztőknek felvilágosítást és tanácsot ad és a szükséghez képest szakközvegeit kiküldi a helyszínre a kérdéses nyáj osztályozásánál való közreműködés végett.

Mosatlanul (vagy háton mosott) állapotban eladni kívánt gyapjukból az intézet próbamosásokat eszközöl és megállapítja azok rendementjét, továbbá utbaigazítást nyújt a helyes osztályozásra és zsákolásra nézve.

Az intézet eladó és vevő között fennforogó poros esetekben szakértő közeg gyanánt is igénybe vehető.

Egy kis utánjárás mellett bizonyára találnánk egy pénztézet, amely a gyapju árverések rendezését, elvállalná. A gyapju eladással elért eladási árból egy csekély százaléki rész a gyapjuminősítő intézetet illeti és ez, valamint a többi munkák után fizetett csekély illetéki biztosítanak az intézet fenn tartását.

A termelő szívesen fizetné azt a csekély illetéket, mivel a miskolci és budapesti intézet tapasztalatain annak idején bizonyítottuk, hogy ezeken az árveréseken mindenkor drágábban kel el a gyapju.

Tekintettel arra, hogy a vevő egy helyen egyszerre nagyobb szakszerűen osztályozott anyagot vásárolhat, szívesen fizetett a jobb áruért többet.

A mostani lej-zuhnással kapcsolatban szintén olyan körülmények derültek ki, amelyek azt bizonyítják, hogy a gyapjuminősítő intézet hiánya az országnak tetemes károkat okoz. Orghidan, a textilkereskedők elnöke a lejzuhanás által legjobban érintett iparágak között első sorban említette a gyapju-szövőgyárakat.

Hogy lehet az, kérdeztük, hiszen azok belföldi anyagból dolgoznak.

A magyarázat egyszerű. Belföldön ugyan van gyapju, de az a jobb szövetek előállítására szempontjából egyáltalán nem is jöhet számításba. A gyár egyszerre legalább 60 ezer méter egyfajta szövetet állít elő és egész Romániában egyetlen egy hely sincs, hol nem ekkora tételt, hanem ennél csak egy valamirevaló részét is egyforma minőségben meg lehetne kapni. Így a belföldi szövődék kénytelenek külföldi anyagot importálni, hogy dolgozhassanak s a belföldi osztályozatlan, rosszul tisztított és rosszul kezelt anyag legfeljebb a katonai szövetek készítésére használható.

Nem kell tehát bizonyítgatni, hogy milyen kérdéssel van itt szó, s hogy a Gyapju minősítő intézet felállítására más előnyök mellett még a pénzügyi függetlenségünk biztosítását is előmozdítaná.

S ami ilyen terveknel a legfontosabb kérdés, az itt önként kínálkozik. Erdélyben ugyanis itt él egy olyan kiváló szakember ezen a téren, akinek híre európai és a kínai senki sem lehetne hivatottabb ennek az intézetnek vezetésére és szervezésére. Dr. Szentkirályi Akos, nyug. gazdasági akadémiai igazgató neve már magában is biztosítékot nyújtana arra, hogy ennek az intézetnek a vezetése, szervezése, mintaszerű lenne.

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a feladat fontos és sürgős: csak szervező erőre van szükség, hogy létrejöjjön egy olyan intézet, amely a gyapjú üzletben feltétlenül Erdélynek biztosítaná az azt megillető vezető szerepet.

I. A. B.

»APOLLO«

MOZGÓ

Szerda — péntek:

Szenzációs Dorian film.

Vissza a nyomorba

Társadalmi kalandor film
7 felvonásban. A főszerepben
Mary Kid, Johannes Riemann
és Reinhold Schünzel

Jön! Jön!

Harc az örökségért

Főszerepben: Stuart Webbs.
és

Férjüram felesége.

(Vak a szerelem.)

A főszerepben: Conrad Veidt,
Emil Janings, Lill Dagover és
Bob Dody

»MODERN«

MOZGÓ

Szerda, csütörtök:

Világsláger! Világsláger!

A vadorzó

Társadalmi dráma 8 felvonásban.

A főszerepben:

Carl de Vogt.

A film a német-svejcí havas bérceken és festői szépségű vadregényes tájain játszódik le.

Jön! Jön!

Trón és szerelem,

Dr. Jack és

A Monmartréi vénusz.

Elismerten a legjobb román szótára
Dr. David György-féle nagy kézi
szótár. Részenként több mint 24000 címszó
tartalmaz. I. Román-Magyar rész
fűzve 80.—; II. Magyar-Román rész fűzve
80.—; a két rész együtt kötve egész
vászon kötésben 180.— lej; diszes félbőr-
kötésben 240.— lej. — Kapható
minden könyvkereskedésben. — Kiadta
a Brassói Lapok Könyvosztálya.

KÖZGAZDASÁG

Milyen feltételek mellett vette meg a román állam az erdélyi magánvasutakat?

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jelentettük, hogy az állam és 17 erdélyi magánvasutovonal-tulajdonos társaság között a vonalak megváltására az egyezmény letéti a vonalak megváltására az egyezmény létrejött. Az újabb tárgyalások során a román állam végleges birtokába jutott a vonalaknak. Az átvétel feltételei a következők:

A román kormány megvásárolt körülbelül 110 millió 783 ezer háború előtti korona névértékű elsőbbségi kötvényt, tehát az összes elsőbbségi kötvények 88 százalékát.

Az ellenértéket a kormány járadékban fizeti ki és pedig minden 100 háború előtti koronáért fizet 14 svájci frankot járadékban. Ezt a járadékot, melyet kontsterlingben bocsátott ki a román állam, 10 év alatt fogják törleszteni. A kamatláb évi 5 százalék, mely félévi részletekben fizetendő.

Ezzel a vétellel a román állam tényleg tulajdonosa lett a vonalaknak, mert az alaprészvények az Erdélyben érvényben levő törvények értelmében s az engedélyiratok valamint a társaságok szabályzata szerint nem jelentenek tulajdonjogot, ha az elsőbbségi részvények részére nem fizették ki az allaptőkének legalább 5 százalékát, viszont amortizációjuk nem kezdődhetik meg csak az elsőbbségi kötvények amortizációja után.

Az alapító részvények ténylegesen főfeladatoknak, közszolgálatnak, a magyar földművelésügyi, kereskedelmiügyi minisztériumnak s a postatakarékpénztárnak a tulajdonában voltak, amelyeknek a vonalakból a részük volt a földterület értékeinek emelkedése révén, semmiesetre sem kaptak azokban kamatot.

A román állam az illetékes hatóságokkal együtt ilyen feltételek mellett tulajdonosa lett majdnem az összes részvényeknek, s így a közgyűlésen el tudja határozni a volt tulajdonos társaságok felzárkózását.

A megkötött egyezmény megállapítja, hogy az 1919—1925. évi feltételek, ameddig ugyanis e vonalakat a román állam használta, úgy fizették ki, hogy a svájci frankot a háború előtti koronával vesztett egyenértékűnek s felét készpénzben fizetik, és pedig az első három évben, míg a másik felét öt százalékos járadékba alakítják át és 40 év alatt törlesztik. Ez évi részletek első hányadát, melyet készpénzben kell fizetni, már rendezték is. A pénzügyminiszter tegnap a 17 társaság társaságának egy csekkel küldte el a 400 ezer svájci frank értékben. Ez az egész 1 millió 200 ezer svájci franknak a harmad része.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, május 19

A világpiacon: A francia frank zuhanása tart s mára a cseh korona alá süllyedt. A többi valutánál nincs lényeges változás. A lej és olasz lira javult.

A belső piacon: A maximális árak miatt teljesen szünetel a forgalom, bár magasabb kurzusokat állapítottak meg. Az erősen hullámzó francia frankban és olasz lírában nincs árfolyam. Délben: Egy svájci frank 51,80—52 lej, egy dollár 268—270 lej, egy német márka 64—64,40 lej, egy dinár 4,85—4,90 lej, egy angol font 1300—1355 lej, egy cseh korona 7,89—7,90 lej, egy osztrák schilling 37,90—38,10 lej, egy lejért 260—263 magyar korona.

Zürich Devizák. Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123,05, egy dollár 5,16 és hétfőnyolcad, egy angol font 25,15 és fél, száz francia frank 14,25, száz olasz lira 19,45, száz cseh korona 15,31 és fél, száz dinár 9,12 és fél, száz lej 1,95, tízezer magyar korona 0,73.

Budapesti értéktőzsde. A keddi tőzsdén gyengülő árfolyamok. Zárati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitel 239,5, Osztrák Hitel 116, Salgó 367, Rima 92,5, Déli vasút 77, Kohó 205, Atlantika 3, Ganz-Danubius 1095, Köszén 2875, Nasici 1175, Szlovénia 43, Földhitelbank 152, Viktória matom 34, Kereskedelmi Hitelbank 12,5, Pesti Magyar Kereskedelmi 780, Beocsini 955, Uri kányi 965, Láng 68, Lipták 22, Schlick 53, Brassói 349, Zabolai 18, Cukoripar 1250, Tómeszi szesz 305, Hungária műtrágya 84,5, Olasz-Bank 20, Leszámitoló 55, Magyar-Cseh 11, Nova 223, Kronberger 1,2, Csáky 5, Izzó 695, Magnezit 650, Viktória butor 1, Ofa 465, Mafomsoky 5, Pesti Hazai 1475.

(—) Leszállított kiviteli díjak. Bukaresti jelentés szerint a legutóbbi minisztérium-cson újabb foglalkoztak a kiviteli illetékek leszállításával. Egyelőre a szarva-marhák kiviteli illetékét állapították meg s elhatározták, hogy a kiviteli illetéket leszállítsák a bankként ezer lejre. A legközelebbi minisztérium-cson folytatják a leszállítás megváltását a többi kiviteli áruira is. Ugyanezzel a kérdéssel foglalkozott a kormány gazdasági szaktanácsa is, s a lefoglalt anyagot a minisztérium-cson elé terjesztik.

(—) Megkötött a két részű 1 millió líras olasz kölcsönt. Bukaresti jelentés szerint a tegnapi minisztérium-cson Manollescu pénzügyi alminiszternek felhatalomát felhatalmazást adott, hogy a 200 millió líras olasz kölcsönt megkötse. Az alminiszter vasárnap Rómába indult.

(—) Egy aranyfrank ötven lejre egyenértékű a postai tarifáknak. A posta- és távir-

da vezérigazgatója elrendelte, hogy a külföldi postai csomagok, valamint a külföldi értékpapírok viteldíjának fizetésére egy aranyfrank ötven lejre veendő egyenértékűnek, a tarifát e szerint kell fizetni s az értékpapírok konvertálását is így kell végezni. Elrendelte azt is, hogy a külföldi távirati és telefontávirati díjak Európában és Európán kívül ugyan csak a fenti egyenértékű szerint számíthatók.

(—) Legközelebbi lépés az államháztartás vámtarifája. Bukaresti jelentés szerint a legutóbbi minisztérium-cson foglalkozott az átmeneti vámtarifával. Tudomásul vették, hogy a király aláírta azt a rendeletet, melyet ezt a tarifát életbe léptetnek. Az átmeneti tarifát a Monitorul Oficial egyenlőleg a legközelebbi számban fogják közölni a közlés után életbe lép.

(*) Új épületek és építőanyagok. Bukaresti jelentés szerint a Gyár-ut 30. a szám alatt Lénárd Sándor a Putna Erdőipar R. T. volt igazgatója építő anyagokért létesített, mely üzemét már május 1-én megkezdte.

(—) Olmíárd lej értékű fa várja a kivitel. Romániában jelenleg rendkívül nagy mennyiségű állami kiviteli célra rendezésre, készenlétbe helyezve raktárakban, állomásokon és kikötőkben. Egyedül Galacban 25 ezer vagonnál több épületi anyag elraktározva. Bukovinában a rendelkezésre álló mennyiséget 25 ezer vagonra becsülik a régi királyságban körülbelül 10 ezer vagonra, Erdélyben mintegy 30 ezer vagonra, tékelik, úgy, hogy összesen mintegy 90 ezer vagon áll rendelkezésre, azaz 1 millió 500 ezer köbméter, aminek értéke nagyobb mint 100 millió lej. Ezenfelül van még több, melynek értéke egy millió lej. A legközelebbi lépés az, hogy az elraktározott anyagot a központi kasszába szállítsák, majd a többi kivitel értékelni. Ezek a számadatok eléggé mutatják, mennyire indokolatlan a lejnek a kivitel értéksuhanása, mikor a rendelkezésre álló mennyiség a gazdasági élet egyetlen ágánál a faiparnál öt millió lejnél nagyobb értéket képvisel. Ez az összeg befolyhat rövid idő alatt az országba, ha intenzíven válnék a szállítás s megszüntetnék azokat különböző akadályokat, melyek a kivitelében állnak s leszállítanak a kivitel értékeit s a faiparnál is eltörölnék a kivitel értékeit.

Még mindig olcsón szerezheti be
cipő-szükségletét!

Ugy a megrendelésnél, mint a kész Cipő-ben.

Dánér Lajos

Vulcán-cipő üzletében.

Hosszu-utca 44.

Hosszu-utca 44.

Bábel tornya

— Regény —

Irtá: Szántó György.

73

Ott álltak a dombtetőn, az üszkös város felett, amelyre egyre zuhogtak a várból a kövek. Egy asszonyt hoztak a khán elé. Arannyal kivarrt vörös bársonyruhája felkírt a mongolok sok barna színe között. A nő először a khánt nézte, aztán Jánosra meredt. Sokáig nézték egymást, emlékek elmúlt borzalmakon át tapogatózva kereste egymást. Végre megismerte János a nőt. Amikor a sáncokhoz járt, a városban egyszer megismerkedett Hilgur a frank kardcsináló mester feleségével. Ez a nő a mester hűga volt.

— Mit kívánsz a khántól? Fiamandul beszélt, mert úgy emlékezett, hogy a leány érti ezt a nyelvet.

De a leány magyarul felelt. Gyakran látta házuk ablakából Jánost az erdők felé menni és rögtön ráismert, minden félelme és a mongol ruha ellenére is.

— Mondd meg a vezérnek, hogy mi velelünk akarunk maradni.

Ete fordította. Ugyanekkor az egyik mongol, aki a lánnal jött és hasmánt feküdt a khán előtt, jelentette, hogy vagy háromszáz asszony menekült egy nagy kőházba, amely éppen maradt a harcok és tűzvész közepette, ezek küldték a khán elé ezt a társnőjüket. János komoran nézte a hamvasbőrű, remegő orrcimpájú leányt. Ott állott vörös arannyalvarrott ruhájában, gyöngyfüzérrel átfont nehéz fénylő gesztenyebarna fűrtjeivel előttük a dombtetőn és mögötte az üszkös város, a köveket okádó vár és a fehérfelhős kék ég. Egy kőházban háromszáz fehérbőrű, gazdagköntösű asszony és leány, akik közül kettő sem egyforma, mindnek más a termete, a hangja, a járása, a haja, a szeme és a csókja. Nem látott még egyet sem közülük, hát hogy élt ő eddig, mint a mesék elátkozott királyfia? Honnan jött érte ez a szép hamvasbőrű, ragyogó szemű kívánság, hogy visszacsalogassa az állatbőrös harcosok minden hazugságot elsöprő áradatából? Pillanatra megnyílt a lelke örvénye multjának hörgő mélységeivel és megszedült, mert a lánynak kicsattanásig piros ajkai és kivillanó gyöngyfogai voltak.

— Mondd meg Ete a khánnak, hogy adja nekem ezt a leányt.

Kadán sokáig nézte pislogó ferde szemével a leányt. Arcának álarcmerevsége ijesztő volt és a kis görbelébe, szélesvállu ember most Jánosra figyelt. Aztán újból a leányt nézte.

— Kérdezzétek meg tőle, hol van társnőinek ura, apja, nemzetsége.

— A mi férfaink gyávák és gyengék, felelte a leány mosolyogva, amikor Ete lefordította a khán kérdését. Aztán hozzátette.

— Ti vakmerőek és erősek vagytok. Nem menekültünk, mert a ti asszonyaitok akarunk lenni.

Csend volt, csak nagyritkán hallatszott fel egy-egy levágódó kő robaja. A khán széles tűszőjére fektette a kezét.

— Teljesítem a kívánságokat. Oda fogjátok magatokat a harcosaimnak adni, aztán meghaltok mind. Mert a mi asszonyainknak is meg kell halniuk, ha az urukat elhagyják.

Intett az egyik mögötte álló nemzetségnél. Valamit hadart neki hangsúlytalan hangján. A leányt elvitték. Nemsokára lovascsapat vágatott el a domb alatt. János egy égő vörös foltocskát látott a mongolok barna subái között. A khán feléje fordult.

— Azt mondja a khán, szólj Ete, hogyha megvesszük a várat, minden asszony a tiéd lesz. Ennek meg kell halnia a többivel együtt.

Visszaindultak a khán sátra felé. Erősen tűzött a nap és a három kereszt árnyéka a kápolnára esett. Kadán megállt a három kereszt előtt. Pislogó szemével a három kőből faragott színesrefestett ember arcába nézett. Aztán, anélkül, hogy a mögötte állók felé fordult volna, kérdezte Jánost:

— Ezek a ti bálványaitok?

— Nem. Kétoldalt látnak vannak, köztük Isten fia, a mi Megváltónk.

(Folyt. köv.)

Polgármesteri hivatal, Braşov.

Sz. 9499—926.

Hirdetmény

A Brassói Önkéntes Tűzoltó Egylet betérjesztette az alulírt polgármesteri hivatalhoz a szokásos évi jelentését s vele együtt az ügyviteli számadást is. A polgármesteri hivatal nagy meglepedéssel vett tudomást arról, hogy városunk polgárai sok jóindulattal mutattak ezen egyet tevékenysége iránt és hogy jelentős összegekkel hozzájárultak az új tűzoltó kasszárnya építéséhez és az intézmény modernizálásához.

A polgármesteri hivatal minden egyes adakozónak szívélyes köszönetet mondva, közzé teszi ezennel az adakozók listáját, kérve, hogy az esetekben, ha a lista nem felel meg, amennyiben valaki vagy valamely összeg kimaradt volna, esetleges felszólalások 8 napon belül nyújtassanak be a polgármesteri hivatal jogügyi osztályához.

Brassó, 1926 május 14 én.

A polgármesteri hivatal.

Adományok: Scherg Wilhelm & Comp., Cell Friedrich & Söhne Gruppe Carl Cell, Cukorgyár 60.000—60.000 lej. Kronstädter Allg. Sparkassa, Albina, Industrie Bank, Népbank, Banca Generală, Cementgyár 50.000—50.000. Burzl. Bank, Warenverkehrsbank, Hess-haimer L. L. & A. Stollwerk, Generala Biztosító, Prima Ardeleană Rt., Fonciere Rt., Transylvania Rt., Kammer & Jekelius, Agronomul Rt., Reuniunea Rt. 30.000—30.000 lej. Banca Marmarosch, Blanc, Fémhenger-mű 25.000—25.000 lej. Papirgyár 22.200 lej. Hitelbank, Photogen, Heinrich Franck Söhne, Agricola Rt., Steaua Rom. Rt., Mărăşeşti 20.000—20.000 lej. Schmidt Brüder teglőgyár 16.000 lej. Schmidt Ludwig, Korona szálloda, Aronsohn, Celulose-gyár, baró Grödl, Oia, Franco Româna Rt., Seneg Testverek tőzgyár, Teilmann & Comp. 10.000—10.000 lej. Weiss Menyher, 7500 lej. Lang Rosenthal és Palmert, Seewald Alfréd, Bajkó Barabas Transilv., Fromm & Söhne, Carpatian 1000—6000 lej. Orendi & Comp. 5700 lej. Jekelius Emil, Gött Johan, Ellenbogen Isidor, Fleischer Georg, Ipsen & Comp., Teutsch Viktor Nachf., Stella A. G., Olesch Fritz, Közraktarház Rt., Müller Henrich, Mayer Emanuel, Morscher Arthur, Copony Martin, Deutsch Sig-mund, Sterns Georg, Dr. Depner Wilhelm, Textila, Neustädter Karl, Harth Karl, Forth Georg, Tartler Alfred, Ageco A. G., Spitz Nachf., Bologna & Cziak & Werzár, Eitel Gustav, Wiaat & Wiaat, Schui W. & G., Marko & Comp., Orendi szappangyár, Leonida & Comp., Schütz & Söhne, Király Lajos, Kratt & Her-beit, Zeidner H., Miess Ludwig & Brüder, Nedoma J., Scherg Brüder, Jekelius & Stolz, Montag Brüder, Kretschmer Leopold, Grünfeld Wilhelm & Comp., Kam-maryt & Meder, Erdelyi Bank 5000—5000 lej. Reiser fr., Schneiser & Comp., Puri Viktor, Teutsch Julius, Lischka J., Berbecar D., Hermann Heinrich, 4000—4000 lej. Szabó Beni, Sziklós József, Weber u. Predi-ger, Kereskedelmi Rt., Heimesch Wilhelm, Tischler Heinrich, Kammer Carl, Kenyeres Karoly, Mayer Ema-nuel & Comp., Einzig Bernat, Teutsch Julius, Sylvania Technische A. G., Eisner & Trisch, Barsavia, Siegens Witwe, Schenker & Comp., Milch Gyula, Fröhlich Karl, Schmoll A. G., Westemeier Nic., Tellmann & Speil, Schmiedt Wilhelm, Petersberger H., Soci, Hol-dengraber, Spitz Albert, Soigi 3000—3000 lej. Land-wirtschaftl. arunaz, Ebel & Zirkus, Szegő Arpad, Gutenberg-nyomda 2500—2500 lej. Transilvania-ette-rem, Gross Ferenc, Kammer Michael, Teindel Hans, Szekely Laszlo, Graet & Comp., Sager Arthur, Mátyas József, Binder Eduard, Kerschner Eduard, Batschi, Sarossy Lajos, Revesz József, Speil Carl & Comp., Gabel & Fuchs, Rosenberg Simon, Eshorn Albert, Lukas Fritz, Brucher Wilhelm, Orendi Alfréd, Neu-mann M., Holtrich & Ujelyi, Ostertzer H., Dendör-ter Carl, Lörinz Ferenc, Simon Franz, Klingsor, Rothenbacher G., Kugler Eduard, Bären-patika, Kug-ler Carl & Comp., Haas József, Liess Andreas, Csili-g Aladar, Kelemen Franz, Roth Robert, Wallisch Fritz, Kravatzki Andreas, Friedel Franz, Depner & Roth, Tniess Barth, Brendöfer M., Köpr. Klöss Cristian jun. 2000—2000 lej. Gimnast Emil, Jobi Johann, Bruss Martin, Depner & Wagner, Darkó & Zaminer, Gál Albert 1500—1500 lej. Bartna István, Vulkan (Daner), Klöss Christ-an sen., Krauss Hein-rich, Boti József, Müller & Comp., Klein József, Phö-nix A. G., Elges Rudolf, Jekelius Ernst, Herz papir-kereskedes, Rändrich Bela, Bänder Jenő, Trull, Bundschuh & Schuster, Wolf Johann 1000—1000 lej. Bistrizer Feuerwehr 600 lej. Schuller Otto, Baumann Ferdinand, Gross Samuel, Fejer Arpad, Petrik Sietan, Ormai Li-pot, Reimer gyógyszerár 500—500 lej. Krumm Josef 300 lej.

Grupe de Industriellen, Brüder Schiel, Wagon-fabrik Honterus, W. Scherg & Co. Papierfabrik und Tuchf. Papp: 71.200 lej (8 kapu). Grimm Josef 35.600

lej (4 kapu). Hubbes Johann & Sohn Dipl. Ing. 2400. lej (6 ablak). Zacharias Martin 24.000 lej (14 ajtó) Czell & Seimen 22.000 lej (5 ablak). Schwecht Eduard 10.400 lej (3 ablak). S. p. A. „Bran“ A. G. 8000 lej (20 m² deszka). Schwecht Friedrich 8000 lej (lakatosmunka). Imreh László 7300 lej (2 ajtó). Wölkes Christian 5500 lej. (1 asztal). Pavel Petru 5000 lej (munka). Both & Müller 4500 lej (telefonkészlet). Neszimba 4500 lej (3 fedélablak). Butyka Viktor 3500 (1 bőrönd). Ludwig Robert 3500 lej (1 ablak). Teierling Johann 3000 lej (1 ajtó). Herzog & Braun 3000 lej (3 öf. fa). Lang Heinrich 3000 lej (fénycsövek). Héjja Ala-dár 3200 (4 kis ablak) Dresnand Karl 2300 lej (1 ajtó). Gondos Peter 2400 lej (1 ajtó). Röcker Johann 2200 lej (4 kis ablak). Bernhardt Rudolf Nach. 2000 lej (lakatosmunka). Copony Georg 1000 lej (lakatosmunka). Sächsische Zimmermansverein, Fritz Haupt, Martin Gusbeth, Martin Gusbeth, Martin Gusbeth, Fritz Fink, Johann Stenner: padló és létra. Gross-Ludwig 40 m² deszka. Soc. A. pt. Indust Lemn. fost Viuor & Co. 30 m² deszka. Derner Fritz 600 lej (2 gyűrű).

Gyűjtőívbe bevezetve, de még be nem szedett: Schuller Otto, Laumann Ferdinand 500—500, Sole David, Kerschner Eduard, Müller & Comp., Elges Rudolf, Wallitsch Fritz, 1000—1000. Fejer Ar-pad, Gross Samuel 2500—2500 lej hátralek. Depner & Roth 2000 lej benemzedendő.

UJDONSÁG

KELEMENNE
ZATHURECZKY BERTA
új társadalmi regénye

Az embergyűlölő

izléses kiállításban, többszínű
fedőlappal, finom papíron
megjelent és kapható min-
den könyvesboltban s a
Brassói Lapok minden
bizományosánál.
Ara 80 lej.

Postán megrendelhető a kiadónál:
Brassói Lapok
1. Könyvosztálya, Brassó.

Villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések.

**Telephon villamosórák
és csengőberendezések.**
Onmüködő telephonközpontok

pénzüntézetek és gyárak részére.

Telephon végerősítők
nagy távolságokra.

Both J. és Müller,
Müller A. mérnök
Villamos-osztály, Weiss Mihály-u. 26
Telephon 595.

2.12

2—4 középiskolát (reált, gimnáziumot) végzett fiu
nyomdász tanulóknak
felvétetik a Brassói Lapok nyomdájába.

Üzletszerző-fisztviselők

fix fizetéssel és jutalékkal felvétetnek.

„Steaua Românei“ Biztosító Társaság, Brassó, Virágsor 12 szám.

